

SLOVENE

Štev. 282. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKE NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dvorlisko nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure popoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v soboto, 10. decembra 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6.50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnishtvu
prejeman: »celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 v.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
V sprejema naročnine, inserate in reklamacije. —
Izdati se mora v računu enostopna poltira (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvira
30 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upraviškega telefona št. 188.

Govor poslanca Šukljeta

v državnem zboru dne 2. novembra.

Visoka zbornica! Razpor med g. ministrskim predsednikom in njegovo vladno stranko, ki se je bil tako nevarno pričel, je srečno poravnal. Ni se končal tragično, vihar ogorčenosti se je polegel in nadvladala je modra previdnost, da samo obstanek Körberjeve vlade nudi levici toliko ugodnosti, katerih ne kaže postavljati v nevarnost zaradi znanih dogodkov (v Inomostu), ki so pravzaprav vendar le precej malenkostni.

Spravni govor, s katerim je ekselencija dr. pl. Körber zopet potolažil svojo vladno stranko, je imel popoln uspeh, brez velikih stroškov in truda. Vlada je obljubila, da zapre italijansko fakulteto v Inomostu; to je bila edina koncesija nemški levici. Ako vlada le na videz odlašala še za prvo poluletje, hoče s tem le prikriti svoje umikanje.

Kaj se zgodi s poslojem fakultete, katero je, kakor smo danes slišali, jako razkošno opravljeno, to je stvar, ki utegne zanimati. Ne vemo, ali se to zanimivo posloje popravlja ali bode morda izročeno v varstvo in oskrbo komisiji za vzdrževanje zgodovinskih spomenikov. (Prav dobro!)

V ostalem, kakor rečeno, vlada ni storila bistvenih koncesij. Teda v govoru gospoda dr. pl. Körberja zasledimo več zapletenih stavkov, ki zahtevajo mnogo pazljivosti. V teh zloženih stavkih si vidno nasprotujeta glavni in odvisni stavek. Kar z absolutno gotovostjo trdi glavni stavek, to ali jako omeji ali popolnoma zanika odvisni stavek.

Take govore je treba, kakor rečeno, čitati z vso pazljivostjo, čitati je treba med vrstami. In to je storila častiti nemška levica ter bila zadovoljna z izjavo gospoda min. predsednika.

Toda, gospoda moja, iz istega psihološkega vzroka mi ne moremo biti zadovoljni

z ministrovim odgovorom. Mi moramo zá-se nekaj drugega posneti iz govora.

Ker nas praksa uči, kako prazne so lepo doneče fraze min. predsednika, zato v naših vrstah napravljajo jako slab vtis. Kaj naj sedimo n. pr. o tisedah g. min. predsednika, ki je trdil, »da njegova vlada kaže enako blagohotnost koristim in željam vseh avstrijskih narediv?« Praksa nas uči ravno nasprotno.

V pojasnilo svoje trditve Vam navedem en sam zgled: Kdor pozna slovensko ljudstvo, mora priznati, da je za obrtni pouk posebno sposobno. Naši ljudje imajo veliko ročno sposobnost, smisel za barve in oblike, so inteligentni in porabni, zato tudi kakor ustvarjeni za višjo obrtno izomiko.

Opetovano so kompetentni faktorji opozarjali vlado na potrebo večje obrtne izobrazbe, toda vzemite, gospodje v roke državni proračun za leto 1905. Kaj najdete v proračunu? Za obrtno šolstvo v Avstriji zahteva vlada ogromno svoto 95 milijona. Dobra šestinka vsega proračuna za šolske namene je namenjena za obrtne šole. In od te velike svote dobé Slovenci in Hrvatje, torej skoraj dva milijona prebivalstva, malenkost niti 80.000 kron. (Čujte! Čujte!), torej komaj polovico tega, kar dobi mala vojvodina Solnograška za obrtni pouk.

Da Körberjevo ministrstvo s financami nima sreče, to je jasno. Računski zaključek, ki smo ga dobili te dni; po mnogih letih prvič zopet kaže žalostno prikazen, da ima državna uprava primankljaja 1.900.000 kron.

Našo nelepo finančno situacijo najboljšje pojasni vladna predloga, ki naj bi poljedelcem olajšala pomanjkanje krme. V istini pa ima ta predloga namen, da zamaši državne blagajne.

Gospoda moja! Ne samo na finančnem polju, marveč tudi pri upravi ima Körberjeva vlada primankljaj. Opravičeno so že razni govorniki naglašali, da je avstrijska

uprava za Körberjeve vlade postala ne le dražja, nego tudi mnogo slabjša. (Tako je!)

Birokracije v Avstriji ni nikdar ločil tolik prepad od prebivalstva kakor ravno sedaj (Res je!) in nikdar ni tako slabo razumela ljudske duše in ljudskih teženj, kakor ravno pod vodstvom onega min. predsednika, katerega govori so vedno okrašeni z modernimi idejami. (Tako je!) Vidimo pa tudi, da avstrijska birokracija nima več potrebne zmožnosti, s katero bi mogla varovati ugled države nasproti ulici, ako so demonstracije uprizorjene od nemške strani.

To se je pokazalo tudi v Inomostu. Ti dogodki so tudi v Italiji vznemirili javnost. V raznih italijanskih mestih so se vršile demonstracije, toda italijanska vlada je z veliko previdnostjo zabranila večjo škodo. In kaj se je zgodilo pri nas!

Začudil sem se, ko sem slišal iz ust gosp. min. predsednika, da sta bila ces. namestnik in osrednja vlada nele poučena o nevarnem značaju razmer v Inomostu, marveč da sta že teden dni prej vedela, da so italijanski dijaki oboroženi z revolverji, s katerimi se hočejo braniti v sili. Dolžnost vlade je bila, da prepreči izgrede.

A kaj je vlada storila? Zanašala se je na župana in mestno policijo, ki spominja na stare dobre čase, da za zabranila izgrede.

Reči moram, da bi bila vlada storila druge korake, ko bi se isto godilo v slovanski občini in bi bili Nemci v nevarnosti. (Res je!) Vsem so še v spominu znani dijaški izgredi to spomlad v Pragi. Seveda so o dijaških izgredih različni nazori.

Gospod ministriški predsednik je rekel, da je »bumel« v zgodovinskem svitu žareča tradicija nemškega dijaštva dočim praški meščani trezno sodijo, češ, da je to le ovira prometa, oziroma nagajivost na ulici.

Razmere v Pragi pa niti približno niso bile tako nevarne in resne, kakor v Inomostu. In vendar je policijska oblast v Pragi

vse storila, da omogoči »promenado« nemških dijaških društev po ulicah.

Še točnejša je ta primera z Ljubljano, ker imamo le mestno policijo. V Ljubljani čuti to ali ono nemško društvo potrebo, prirediti slavnost z javnim slovesnim obhodom ter povabiti tudi unanje goste. Tako je pred dvema letoma nemško telovadno društvo v Ljubljani povabilo v goste tudi tovariše iz Celja.

Znano pa je, da Celjani niso ravno priljubljeni v Ljubljani. V živem spominu je še, kako so Celjani ljubljanske goste surovo zaničevali in napadali. Dasiravno torej Celjani v Ljubljani niso dragi gostje, vendar je izjavil ljubljanski župan, da prevzame vso odgovornost za javno varnost. Toda niso mu verjeli in odklonili njegovo jamstvo. Iz vse dežele je vlada poklicala orožnike v Ljubljano, da ob belem dnevu obkolojo slavnostni prostor in velik del Kongresnega trga. Te varnostne priprave so bile tako pretirane in smešne, da moram navesti sledeči slučaj: Petletni sin tovariša dr. Šusteršiča je šel s služkinjo iz hiše, ki je bila tudi v kordonu. Ven sta smela, a nazaj ju straža ni pustila. Po daljšem zatirjevanju, da morata v hišo, sta mogla skozi kordon. Orožnik pa je stopil za njima do vežnih vrat, da se prepriča, ali sta morda — petletni deček in služkinja nameravala napad na zbrano nemško družbo.

Gospodje! Ko bi bila vlada le mali del teh smešne pretiranih varstvenih korakov storila v Inomostu, ko bi bila v noči od 3. na 4. novembra le peščico orožnikov postavila na trgu pred »Belim križem«, gotovo bi se ne bili dogodili oni obžalovanja vredni izgredi. Toda, naravnost nečuveno je, kar se je dogodilo dne 4. novembra.

V mestu, kjer je ces. namestništvo, sodišče, višje drž. pravdnishstvo, so ob belem dnevu povsem mirno rušili hiše in državna poslopja, in vse državne oblasti ne ganejo prsta. Tu se moram vprašati: Kaj bi se v enakem slučaju zgodilo pri nas? Prepričan

LISTEK.

»Dohtar«.

Spisal V. K.

Oča Kračar so bili debel možakar z rdečim ploščatim obrazom. Njih nos je bil jako bujno razvit in je kazal redko barvo rahlo ozeblega nageljna. Sivkaste oči so bile drobne in običajno so dobrodušno zrlle v pisani svet. Oblečeni so hodili oče Kračar kakor drugi krščanski ljudje, le doma v službi so nosili belo suknjo.

Bili so namreč velik dobrotnik lačnemu človeštvu. Prelivali so nedolžno kri nežnih teličkov, pujskov, koštrunčkov in backov, včasih pa tudi polnoletnih volov. Razen Kračarjevega očeta ni bilo v trgu nobenega mesarja. Zato se jim je dobro godilo in čim dalje bolj sta jim rasla trebuh in ugled.

Oča Kračar so imeli troje hčera. Prva je vzela krčmarja, druga peka, tretja pa je bila nekaj čisto posebnega, nekaj idealnega.

Ime ji je bilo Paparela. To sicer ni Bog ve kaj vzornega, toda poslušajmo dalje! Gospodična Paparela je bila majhna in okrogla kakor očetove klobase. Tudi ona je imela

majhne sivkaste oči, kakor prozaični oča Kračar, in vendar — in vendar je bilo njeno srce jako poetično nadahnjeno in polno lepih občutkov, ki so bili vzvišeni tako nad vsakdanjo kuhano govedino kakor nad prazničnimi pečenkami. So sicer klepetavi ljudje, ki trdovratno trdijo, da debeluharji povprek nimajo nikdar nikoli nobenih nežnih čuvstev. Pa to ni res! Debela Paparela je imela v svoji duši dovolj poezije za troje suhih mestnih šogic.

Taka je bila torej pravzaprav gospodična Kračarjeva, ki je po smrti matere Kračarke vodila očetu ministrstvo notranjih zadev. In ljudje, ki je niso poznali dobro in ki so mislili, da je čisto navadna kmečka bunka, so se grdo motili o njej in nikdar ne bi bili pričakovali, da se bo debela Paparela — ne bodi grdo rečeno — zaljubila v suhega pisarja Peroliznika, ki je pisateljeval pri sodnem uradu.

Gospod Peroliznik je bil mladenič tanke, vitke rasti brez vsake nepotrebne maščobe. Lahko rečemo, da je bil eden izmed najvišjih mož na Kranjskem. Bil je suh in dolg kakor fižolova preklja; bil je samo pisar in stradal je vsak teden sedem dni — in vendar

ga je, sit venia verbo, ljubila debela sita hči premožnega mesarja! Taka je moč prave ljubezni, z vsem respektom rečeno.

Mladi Peroliznik je pa hodil svoje dni nagajat več let profesorjem in součencem v gimnazijo. Naposled pa, v četrti šoli, ga je dohitela neusmiljena pravica. Kepal se je pred šolo s svojimi tovariši. Toda največja njegovih kep je priletela na presvetli cilind Peroliznikovega razrednika. Profesor je bil vsled tega neznansko hud, zlasti pa še zato, ker je bil njegov sijajni klobuk popolnoma nov in je takorekoč še dišal po klobučarjevi štacuni. Mladi hudočelnik je dobil consilium abeundi in se za zmerom poslovil od puste učenosti.

Ker je znal lepo pisati, je kmalu dobil službo pri odvetniku. Tukaj se je v kratkem naučil toliko pravoslovnih zvijač, da so kmetje rajši zahajali k njemu nego k advokatu samemu. Pravdeželni ljudje so ga častljivo imenovali »dohtarja« in ta priimek se ga je prijel in se ga je držal kakor smola. Ko pa je odvetnik spoznal, kakšnega nevarnega tekmeča ima v svoji pisarnici, mu je napisal vse hvale polno izpričevalo in ga prijazno zapodil iz službe. Peroliznik

je našel potem zavetje pri sodišču. Dobival je le po petindvajset goldinarjev na mesec, in vendar je bil vedno čedno, skoro elegantno oblečen, nosil je rokavice in cilind. Vse to je opazila bistrooka Paparela kaj kmalu, in videla je tudi, da se vozi Peroliznik z gospodom sodnikom na komisije. Kaj čuda torej, da se je — brez zamere povedano — zaljubila v vitkega »dohtarja«.

Peroliznik pa tudi ni bil neumen. — V kratkem je spoznal, koliko je na uri. Paparela se je zdela njegovim očem všeč. Napisal ji je pisemce s svojo najlepšo pisavo, saj je imel v pisarnici zadosti črnila in časa. Naznanil ji je, da brez nje ne more živeti; da je ona solnce njegovega življenja in če mu mrkne to zlato solnce, potem da bo moral mrkniti tudi on, srečno nesrečni Peroliznik. Take neumnosti je pisal kmečki dohtar; mi pa poznamo marsikaterega pravega doktorja in marsikaterega priznanega pisatelja, ki je pisal še vse večje neumnosti. — Toda Papareli so se zdele te lepo pisane prismodarje strašno lepe. Brala jih je vedno iznova in najekala od veselja in ginjenosti toliko solza, da bi gnale največji avtomobil namesto smrdljivega bencina.

sem, da bi vlada proglasila izjemno stanje in nagli sod. (Živahno pritrdjevanje). Zato mislim, da boče ravno to, ta slabost državne avtoritete nasproti pouličnim demonstrantom imelo jako slabe posledice.

Gospod min. predsednik je govoril tudi o narodnostni politiki in sicer nekaj resnih besed na nemško levico, kjer pa so napravile slab utis. Rekel je: Ni res, da je glavni pogoj veljave in ugleda nemških strank sovraštvo in preganjanje drugih narodnostij. Te besede so lepe, resnične in posnemanja vredne. Toda nesreča hoče, da te besede prihajajo prepozno. (Pritrdjevanje.) Ko bi bil g. min. predsednik govoril te besede takoj iz početka, ne bili bi danes zagazili tako daleč. Nemci bi ne bili danes tako objestni in domišljavi, da je skoraj nemogoče z njimi mirno skupaj živeti in da je v državnem organizmu v jako veliki nevarnosti. (Res je!)

V zadnji seji je tovariš dr. Menger naglašal, da ta boj med narodi v Avstriji pomeni razpad. Tej trditvi pritrdjujem. Ako v Avstriji ne rešimo narodnostnega vprašanja, je v nevarnosti obstanek države. (Tako je!)

Kako pa naj se to posreči? Dr. Menger je priporočal novo pravno pot. A meni se vidi, da nimamo dovolj časa. Dvoje je še mogoče: Ali se narodi sami med seboj poravnajo, ali pa mora ta poravnava priti od zgoraj. Vse kaže, da je prostovoljna poravnava in sprava med narodi nemogoča, (Pritrdjevanje) to so lepe, a prazne sanje. Mi smo pripravljene za tako pošteno spravo, toda pogrešamo dobre volje na nasprotni strani. (Res je!)

To smo videli te dni. Vstal je resen, trezen in svojemu narodu gotovo udan mož (baron Offermann). Rekel je besedi: „Sprava, ravnopravnost, enakovrednost narodov“, in kaj se je zgodilo? Še v isti seji so ga obsodili na tatarski način. Dr. Gross ga je osebno obsodil kot zločinca. (Živahna pohvala.)

To naj bi bil lep nauk za g. ministrskega predsednika. V takih razmerah je nemogoča prostovoljna sprava med narodi. Tudi moravski spravi odbor ne boče pospešil sprave. A četudi se posreči sprava na Moravskem, bi iz tega ne izvajal daljših posledic.

Mogoče, da bi Nemci na Moravskem, kjer so v manjšini in štejejo le dobro četrtno prebivalstva nasproti zavedni in močni češki večini, nekoliko odnehali. Toda kjer so Nemci v večini, ondi so neizprosni. To vidimo na Koroškem in Štajerskem nasproti Slovencem. Tu so Nemci brezozirni in ne dovolijo Slovencem niti eksistenčnega minimuma. Tu Nemci s silo zatirajo slovanski rod, kakor pred stoletji za časa Otonov in poznejših nemških vladarjev ob Labi. (Pritrdjevanje.)

Torej je dolžnost vlade, da vzame sama to vprašanje v roke. To se mora zgoditi. Jaz ne razumem te absolutne pasivnosti g. dr. pl. Körberja. Vsaka samozavestna vlada bi danes čutila v Avstriji, da zane-

marja svojo dolžnost, ako z rokami v naročju mirno gleda, kako narodi v divjem medsebojnem boju izrabljajo in uničujejo svoje moči. (Tako je!)

Tudi v Avstriji bi morali veljati pravica in zapriseženi zakoni in vlada je že po svoji uradni prisegi obvezana, po gotovem premišljenem načrtu vsakemu narodu dovoliti to, kar potrebuje za svoj kulturni napredek. Na tej poti bi je ne smeli motiti nobeni ugovori.

A kaj vidimo pri Körberjevi vladi? Min. predsednik se je obvezal, da v narodnih vprašanjih stori le to, kar odobre nemške stranke, in tako je jetnik nemških strank, sam si je ovil verigo, sam je stopil v ris, iz katerega ne more in ne sme. (Tako je.)

Nihče ni prepričan, da je ministrski predsednik s svojimi naredbami hotel ustreči Slovanom. Odloka glede hrvaških izpitov gotovo ni izdal, da bi napravil veselje gosposdu tovarišu Biankiniju. Uprava v Dalmaciji in Istri potrebuje hrvaščine zmožnih uradnikov, in teh vlada ni mogla dobiti. Isto velja o vzporednicah v Opavi in Tešinu. Potreba pouka je bila poved. (Tako je!) Brez učiteljev ni šol. In koliko krika je bilo in je radi tega, in kako silovito so min. predsednika vlekli na verigi, ki si jo je sam ovil, da se je moral končno pokoriti. (Odobranje.)

In ravno zato, ker je vladna politika v narodnem oziru tako napačna, smo Slovenci prisiljeni zavzeti današnje stališče nasproti vladi. (Pritrdjevanje.)

Nihče ne more trditi, da slovenimo, da si osvojamo tujo posest. Nasprotno! Imenujte mi narod v Avstriji, ki bi bil v zgodovinskem času izgubil nad polovico svoje rodne zemlje, kakor je ravno slovenski narod. In še danes se moramo umikati ob jezikovnih mejah. Mi ne moremo zabraniti prodiranja gospodarsko in deloma tudi kulturno močnejšega sosedu. Glavni vzrok pa je ta, ker vlada zlorablja proti nam svojo oblast, ker birokracija podpira nasprotne napade z vso težo državne avtoritete ter tako pospešuje zatiranje našega ljudstva. V gospodarskem oziru pa nas vlada prezira in zanemarja, zato mora vsako leto na tisoče naših najboljših delavskih močij preko morja v Ameriko, da se ondi preživé, ker se ne morejo doma — vsled preziranja vlade.

V teh razmerah pa še vlada dopušča, da nas naši nasprotniki zatirajo tudi v narodnem oziru. Zato Slovenci vsaj za sedaj ostanemo nasproti vladi na dosedanjem stališču. (Pritrdjevanje.)

H koncu še nekaj besed glede visokih šol. Italijanom privoščimo univerzo ter priznamo njih opravičeno zahtevo, ker sami čutimo, kako grenka je gostoljubnost naše mladine na nemških visokih šolah. Niti misliti ne smem na one čase, ko sem bil še dijak na Dunaju. Na obeh straneh zbornice so ugledni tovariši, ki mi gotovo pritrdijo, da ta čas niso pravno razločevali dijakov

po domovinski pravici. Vse je nas družila akademična prostost. Poznali nismo narodne razlike; osobito mi Slovenci smo radi prihajali na Dunaj, ker nas je od nekaj vleklo v cesarsko prestolnico.

Tukaj so bili tedaj prve dike univerze učenjaki našega rodu. Bil je slaven Miklošič, slaven fizik Stefan in kanonist Czisman. Kakor rečeno, uživali smo popolno ravnopravnost. Razmere so se premenile in danes hočejo s sirovo silo odstraniti z univerze našo mladino, ker se noče odkrivati pri demonstracijah, ko nemški dijaki pojejo „Wacht am Rhein“.

V Gradcu ni boljše, dasi je bila graška univerza ustanovljena tudi za nas Jugoslovane. Po ustanovnem pismu je graško vseučilišče določeno za notranje avstrijske dežele, koder štejejo Slovenci 40 do 50 odstotkov prebivalstva. Pred 50 leti so bila na graški univerzi v raznih pravoslovnih predmetih slovenska predavanja. (Čujte!) Med docenti je bil eden prvih avstrijskih profesorjev za civilno pravo, pozneje v Pragi umrl profesor Krajnc, in slučajno tudi oče jako čislane tovariša na levi, profesor Skedl. Mesto Gradec pa raditega ni izgubilo svojega nemškega značaja. In danes? Akoravno sta naš jezik in slovstvo jako napredovala, niti misliti ne smemo, da bi danes dosegli slovenska predavanja na graški univerzi, kakor se bila pred 50 leti.

Razmere so torej neznosne za nas in za Italijane. Zato rečemo, ako Italijani za svojih 700.000 duš zahtevajo svojo univerzo, da mi ne ugovarjamo. Toda vsakemu svoje. Potem tudi nam Slovencem, ki štejeemo 1.200.000 duš, ne morete odrekati univerze. V tem vprašanju naj se stavi „junctim“ in obema narodoma naj se dovolita visoki šoli.

O kraju danes nočem govoriti, pač pa rečem, dasi želimo z Italijani prijateljske razmere, da bodemo kot slovanska stranka tudi v tem vprašanju imeli pred očmi zakoniti razvoj slovenskega prebivalstva, ki že mnoga stoletja stalno biva na obrežju Adrije. In s tem končam. (Živahna pohvala in ploskanje.)

Zakon za izseljence.

Vladni zakonski načrt glede izseljencev, ki je predložen zbornici, predvsem namerava varovati izseljence. Izseljevanje smatra za gospodarski pojav, s katerim se mora računati. Zakonski načrt ne krati posamezniku pravice za izseljevanje. Pojasnila o izselniških razmerah bodo dajale državne oblasti, splošno koristni zavodi in podjetja. Pravico za posredovanje bo podelilo ministrstvo za notranje zadeve, ki bo tudi nadzorovalo delovanje posredovalnic.

Kdor bo iskal delavcev za inozemstvo, bo moral imeti oblastveno dovoljenje. Kot dovoljeno smatra zakonski predlog nago-varjanje k izseljenju delavcev le tedaj, če jih vabi delodajavec za lastna podjetja ali pa če jih nagovarjajo osebe, ki so res v stanju, da tudi izvedejo naseljenje. Kdor hoče naseljevati, mora vsak slučaj prej naznaniti oblasti, preden začne nagovarjati.

Nekatere vrste zapeljavanja k izseljenju so same ob sebi prepovedane, n. pr. kupčija z dekleti, sleparsko obetanje itd.

Dalje so sprejeta določila, ki naj varujejo izseljenca na ladji med prevozom.

Posebno ostro se bo gledalo na prste agentom, kateri goljufajo pri prodaji vozniških listkov in pri posredovanju hrane med potje.

S prevažanjem izseljencev v prekmorske dežele se bodo smele pečati le take družbe, ki bodo imele za to dovoljenje ministrstva za notranje zadeve. Ustanovil se bo tudi pomožni svet za izseljevanje.

Izpred porotnega sodišča v Ljubljani.

Manipulacije s zavarovalnicami.

Včeraj se je končala obravnava proti bivšima akviziterjema zavarovalne družbe „The Mutual“, Gorup u in pl. Cerič u ter trgovcu Alojziju Grebencu, ki so bili obtoženi, da so na svoje korist zavarovali jetične ljudi, hoteč s tem družbo oškodovati, in da so navajali zdravnike, da so dajali netočna izpričevala. Obravnava, ki je trajala štiri dni, je prisostvovalo ves čas toliko ljudi, da je bila porotna dvorana natlačena polna, posebno včeraj zvečer se je kar trlo občinstva.

Včerajšnja obravnava. — Dr. Martinolich zopet zaslišan.

Pri obravnavi včeraj dopoldne je bil zopet zaslišan kot priča dr. Martinolich, ki predloži sodišču družbino korespondenco o že znanem Poru. Zdravniško izpričevalo se glasi za Poru ugodno. Na podlagi te svedoče je centrala Poru sprejela, in agentura je Ceriču izročila polico za inkasiranje. Toda po preteku 60 dni polica še vedno ni bila plačana, in zato je agentura zahtevala od Ceriča nazaj. Ta pa je vedno pravil, da bo polico kasiral in je poslal agenturi šest tozadevnih pisem. Njegovo prizadevanje, da bi dobil denar, je ostalo brez uspeha, in zato tudi zavarovanje ni imelo nobene vrednosti več.

Nato je bila stavljena druga ponudba, katero je pa centrala zopet zavrnila vkljub ugodnemu zdravniškemu izpričevalu. Zato agentura ni hotela Ceriču poslati police. Ako bi hotela družba napravljati taka zavarovanja, ne bilo bi se ji treba nič truditi za kandidate.

Priča pravi, da je glede izraza „placiranje“ vprašal za tolmačenje največje avstrijske in eno budimpeštanske zavarovalnice ter predložil tozadevne spise.

Dr. Krišper predlaga, da naj se te izjave preberó potem, ko bodo oddali svoje mnenje sodnijski izvedenci, ker so bile lahko dotične osebe po dr. Martinolichu napačno poučene.

Dr. Martinolich pripoveduje nato, da dobiijo vsi zavarovanci pri „The Mutual“ vsako leto dividende, kakor je to določeno po zakonu iz leta 1895. Vse prospekte mora družba predložiti vladi, kjer jih pregleda zavarovalni departement. Stari prospekti se od tedaj nič več ne uporabljajo.

Dr. Tekavčič: Ako kdo vplača premijo, s tem še ni zavarovan. Zavarovanje postane pravomočno, ako centrala pošlje tudi polico, vplačanje premije je samo uvod v postopanje za zavarovanje.

Priča potrdi, da družba tako ravna.

Dr. Tekavčič: Grebenc trdi, da ste ga nekoč prosili za posojilo. Kako je s to stvarjo?

Dr. Martinolich: Če je tako govoril, je zavijal. O tem sploh nisem nikdar z njim govoril.

Dalje v I. prilogi

Ko se je nekoliko potolažila v svoji srčni sreči, je napisala tudi ona pisemce, ki ni bilo dosti pametnejše od Peroliznikovega. Ker je pa Paparela mislila, da ni izrazila svojih občutkov dovolj natančno in obširno, zato je dala listu okusno meseno klobaso. Prijetno presenečeni Peroliznik je skrbno pazil, da dopisovanje ni prenehalo. Odslej ni hodil več brez večerje spat. Dobrosrčna Paparelica mu je pošiljala v vrtu po vrvi krač, jezikov, rebrc skozi okno — in na pisarjevih licih so jele cveteti rožice ljubezni.

Peroliznik se je začel rediti. Ko je mislil, da je zadosti postaven, se je namenil, da gre Paparelo zasnuti. Nekega opoldne se je oblekel praznično, in krenil v hišico očeta Kračarja. Saj mu ni bilo treba daleč hoditi. Stanoval je namreč pri mesarjevem sosedu Pikiču, ki pa Kračarja zaradi pravde ni mogel videti niti s krajem očesa.

Korajžno je stopil „dohtar“ pred očeta svoje izvoljenke, se priklonil, se odklašjal in začel slovesno, z zamlotnim glasom:

„Dober dan, gospod Kračar, e, gospod Kračar, dober dan!“

„Bog daj!“ je zagodrnjal začudeno me-

sar, ki je sedel sam za mizo pri telečji pečenki. „Kaj pa je, ali so vas poslali kot birača pome?“

„O ne“, je hitro odvrnil Peroliznik, ki je slastno užival prijetni vonj Kračarjevega kesila. „O ne, ampak čisto narobe! Namreč — hm, hm...“

Pisarja je začelo nekaj tiščati v grlu, popravil si je ovratnik in je plaho pogledal Kračarja. — Ko je videl, da možakar mirno žveči svoj kos, se je zopet ohrabril in iznova povzdignil svoj tenor:

„Častiti gospod Kračar! Vaše blagorodje je menda že opazilo, da ljubim gospodično hčerko —“

„Kaj?“ se je zavzel mesar za mizo. „Prav nič nisem opazil, prav nič! Še to! Saj ima človek tako zadosti dela! Ljubite jo, kolikor jo hočete, jaz in nihče vam tega ne more braniti. — Pa kaj je meni vse to mar?“

„Dovolite, oprostite, cenjeni gospod! Gospod Kračar — prišel je odločilni trenutek mojega življenja, hm, mojega življenja.“

„Kaj pa želite pravzaprav?“ je vprašal iznenadeni mesar pisarja, ki jeagal v hudi zadregi

„Gospod — odločilni trenutek mojega življenja in prosim Vas za roko Vaše gospodične hčerke!“ — Peroliznik se je oddehnal.

„Kaj?“ je zakričal Kračar, da se je snubač prestrašen umaknil par korakov nazaj. „Koliko pa imate plače?“

„Zdaj trideset goldinarjev na mesec“, je bil ponižni odgovor.

„In s tem hočete dobiti moje dekle? Lep zet, res! Z Bogom!“

Ubogi „dohtar“ sam ni vedel, kako je prišel vun. Zvečer pa je ves žalosten zopet potegnil v papir zavito večerjo po vrvi skozi okno navzgor in ginjen gledal za Paparelo, ki mu je ostala navzlic vsem zaprekam zvesta. Nocoj mu je bila podarila kos gnjati. Meso je bilo jako osoljeno. Obžalovanja vrednega „dohtarja“ je mučila huda žeja in še hujša nesrečna ljubezen.

Oboje je šel gasit v gostilnico „K zlatemu lisjaku“. Tam je tiho čepel v prvi sobi in poslušal pogovor trških magnatov v drugi lepši sobi. Menili so se o godbi. Naenkrat se je Peroliznik zgenil! Stari Kračar je namreč pravkar izjavil, da mu ni noben inštrument — izrekel je mož to besedo:

„štrment“ — tako zopern kakor flavta.

„Dohtarju“ pa je šinila dobra misel v glavo. Že drugi teden je imel flavto, kupljeno na obroke. Kadar je prišel popoldne iz pisarnice domov, je vselej odprl okno in začel piskati na vse pretege. Učil se je vedno ene: „Al! me boš kej rada 'mela...“

To „sviranje“ je bilo res strašansko, „dohtar“ je zavijal na grozovite načine. V bližini so tulili vsi psi, tiščeč rep med noge. V štirinajstih dneh ni bilo čutiti nobene podgane več v tem kraju; preselile so se vse na drugi konec trga.

Oče Kračar so besneli od jeze. Od šestih do sedmih so morali poslušati strašno piskanje, prej niso mogli od doma. Zlasti jih je srdilo, ker je gonil „dohtar“ vedno eno in ker so oča sicer nosili res belo (mesarsko) suknjo, nikoli svoje žive dni pa ne „sabljiče pripasane, puške pa nabasane“. Po pravici so torej sumili, da jih ima Peroliznik grdo za norca. Pikič, gospodar „dohtarjevega“ stanovanja pa je bil gluhi. In njega niso mogli oča naprositi, da bi prepovedal „dohtarju“ piskanje ali odpovedal sobo, ker so bili že dolgo z njim navzkriž.

Dober mesec so prenašali oča Kračar

Grebenc pripoveduje, da mu je Gorup pravil, da potrebuje dr. Martinolich denarja, da naj mu ga on posodi, ker ga bo potem protežiral. On je pa to odklonil, zato je bil Martinolich razdražen.

Dr. Martinolich: To je laž. Zaradi tega bodem postopal še posebej proti njemu. Jaz sem le Gorupu pravil, da bom iskal posojila, da uredim premoženjske razmere nekega svojega sorodnika, na kar mi je Gorup dejal, da ima Grebenc tudi denar. Z Grebencem pa nisem nikoli govoril o tej stvari. Še predno je Gorup to povedal Grebencu, sem bil že dobil posojilo drugje.

Dr. Rybař: Prej ste rekli, da niste storili nobenih korakov, ko ste zvedeli, kakšen je bil Por.

Dr. Martinolich: Tega nisem rekel. Pisali smo Ceriču samo, naj policio kasira, potem bomo stvar sporočili direkciji, sicer bi policia zapadla.

Zatem se obravnava prekine.

Preiskovalni sodnik dr. Barzal iz Trsta.

Po zopetni otvoritvi se zasliši kot priča dr. Barzal, preiskovalni sodnik v tej zadevi.

Priča pravi, da mora najprej odločno protestirati proti napadu od strani zagovornikov, ki se je zgodil v njegovi nenavzočnosti. Sodnik pozna samo pravico, zakon, dolžnost. Reči smem z mirno vestjo, da sem storil svojo dolžnost. Da se je obravnava odkazala ljubljanskim porotnikom, zgodilo se je iz oportunitete: da se prihrani troški, in ker je večina priča s Kranjskega. Gorup je priznal svojo krivdo popolnoma nepriljen, tako kakor stoji v protokolih. Namigaval pa je, da je dr. Martinolich na njega vplival, kar pa nikakor ni res, ker priča ni z Martinolichem drugače govoril, kakor samo uradno. Gorup je pri vsaki preiskavi več priznal, čimdalje jasneje so bile njegove izpovedbe. Ko je priča odšel k orožnim vajam, poizkušalo se je v njegovi odsotnosti obdolžencem preskrbeti svobodo.

Priča pripoveduje, da je Gorup pri vsaki preiskavi jokal. Nanj je napravil vtis, da se kesa. Grebencu pa moja oseba ni bila všeč in se me je hotel znebiti. Vložil je takoj začetkom protest, ter hotel slovenskega sodnika, ter mi očital, da sem v zvezi z dr. Martinolichem. — Očitale so mi je, da nisem zaslišal Žužka. Tega nisem mogel, ker mi Grebenc, Cerič in Gorup niso nič takega povedali.

Predsednik: Pojasnite nam očitane, da je dr. Martinolich posebno vašo osebo si izbral za preiskavo.

Priča: Jaz nisem v nikaki zvezi z njim. Na tek obravnave ni imel dr. Martinolich nič vpliva.

Dr. Rybař: Kako to da niste zaslišali Henrika Tinz, ki bi bil za Gorupa razbremenilna priča?

Priča: Trdil sem se, da bi ga zaslišal, toda takrat je odpotoval in ga ni bilo v Trstu.

Dr. Krisper: Tinz je važna priča. Ali mislite, da se to z nalogo preiskovalnega sodnika...

Predsednik: Tega vprašanja ne pripustim.

Po odhodu dr. Barzala naznani predsednik, da je le-ta že v sredo poslal telefoničen protest proti tem napadom, za katere je izvedel iz časnikov, ter da si proti dotičnikom pridrži pravico sodnijskega postopanja.

Potem povesta izvedenca Hans Röger in Jos. Hudovernik svoje mnenje o pomenu izraza „placirati“, ki se objektivno strinja z onim ki ga je zadnjič razvil dr. Martinolich, da se namreč to pravi, policio izročiti njenemu posestniku. Pri tem pride do

prej neznane muke. Nekega dne pa so srečali „dohtarja“ pod trgov.

„Kaj vam dam, če nehati ongoviti na tisto peklenko piščalko?“ so ga ustavili. „Gospodično hčerko!“

Jezno so se obrnili in odšli. Peroliznik pa je ongovil „štrment“ odslej še huje kakor prej. Naposled je to le preveč presejalo trpinčenemu mesarju.

„Veste kaj, gospod Peroliznik!“ so dejali nekega popoldne pisarju. „Pa naj bo vaša, moja hči! Samo z dvema pogojema! Ongoviti ne smete nikoli več na flavto in pomagati morate pri mesarji! S pisarji ni nič.“

Še tisto uro sta pila bratovščino.

Peroliznik je vzel Paparelo in se popolnoma posvetil novemu poklicu. Po Kračarjevi smrti je prevzel vse za njim. Flavte pa ni nič več „ongavil“, ker se je bil v par letih neverjetno zredil in se je njegova žena bala, da ne bi počil sredi svojega koncerta. In kakor očetu Kračarju, tako sta tudi Perolizniku v miru in zadovoljnosti čimdalje bolj rasla trebuh in ugled.

burnih nastopov med dr. Martinolichem in dr. Rybařem, tako da poseže vmes predsednik in kliče: Bitte um Ruhe! Kein Wort mehr!

Nato se prečita pismena izjava županstva in Robu o Pečku in Udoviču, izjava župnega urada v Vel. Laščah o Žužku in izjava bratov Pollak in več prejšnjih gospodarjev o Ceriču, katera se glase zanj ugodno. Istotako se preberejo izjave zavarovalnih družb o izrazu „placiranje“.

S tem je bilo končano zaslišavanje priča in razprava o dokazilih.

Vprašanja porotnikom.

Sodišče stavi porotnikom 11 glavnih vprašanj za slučaje Žužek, Peček, Udovič, Brass. Bizjak in Müller, če so obtoženci v katerem teh slučajev krivi, ker so bolne ljudi predlagali v zavarovanje, potem ko so zdravnike spravili v zmotno in vplivali na nje, da so zavarovance površno preiskali in jim dajali ugodna izpovedala, in če so s tem pripravili družbo „The Mutual“ v zmotno, vsled katere bi imela trpeti škode več nego 600 kron.

Dr. Krisper predlaga za Grebencu dodatna vprašanja v vseh teh slučajih, če se ni pripetila taka zmotna, da niso mogli vedeti, da je to hudodelstvo. Dr. Rybař predlaga isto za Gorupa in Ceriča.

Državni pravdnik ugovarja tema predlogoma.

Predsednik odloči, da bo sodišče o tem sklepalo popoldne in prekine obravnavo do 4. ure.

Pri nadaljevanju obravnave včeraj popoldne naznani predsednik najprej, da je sodišče zavrnilo predlog zagovornikov, ter opominja mnogobrojno zbrano občinstvo, da naj se zdrži vsake pohvale ali graje.

Zastopnik drž. pravdnštva govori.

Nato podeli besedo dr. Rogini, da dokazuje krivdo obtožencev. Smisel njegovega govora je bil:

Vsak človek bi rad postal bogat, vsakdo hrepeni po blagostanju, toda sredstva v dosego tega namena, žal, dostikrat niso prava. Zlasti je razširjeno mnenje, da zavarovalnih družb ni škoda, če morajo plačati zavarovalnino. Tudi ti obtoženci so prišli navskriž z zavarovalninami.

Obtoženec Grebenc ni bil akviziter, toda bil je v zvezi z drugima dvema in je dobival od njih provizije. To samo na sebi ni napačno, dokler se stopa po poti poštenosti.

Ceriču se očita, da je v dveh slučajih napravil goljufijo, v dveh pa samo poizkus, ki se je pa preprečil. Grebencu se tudi predbaciva, da je Ceriča zapeljeval in se posluževal v svoje namene obtoženca Gorupa.

Obtoženi Gorup je vplival na zdravnike in jih pripravljaval v zmotno. Grebenc mu je dal pouk, kako naj jih preslepi. Poleg zdravnikov so pripravljali v zmotno v vseh slučajih zavarovalno družbo, kateri so pošiljali napačne podatke in jo varali.

Glavni znak za hudodelstvo goljufije je, da ima storilec namen napraviti škodo. Pri zavarovalnih družbah sloni zavarovanje na določenih principih, da se namreč zavarujejo zdravi ljudje. Kdor zavaruje bolne, mora si misliti, da hoče družbi škoditi.

Nato drž. pravdnik dokazuje krivdo obtožencev v vsakem slučaju posebej.

Obtoženec Gorup je ves svoj zagovor sedaj preobrnil. Ali je pri preiskavi ali v tej obravnavi govoril resnico, ko so imeli vsi trije čas skupno se posvetovati in še druge vprašati za svet?

Zagovorniki so postopali agresivno. Hotelo se je uničiti glavno pričo, odvetnika dr. Martinolicha, kateremu se je podtikalo v njegovi odsotnosti, da govori neresnico. Tudi priči Peternele, ki je kot bivši orožnik in posestnik ugleden mož, se je predbacivalo, da je krivo govoril. Da je bilo to sumničenje brez podlage, potrdilo je sodišče samo. Celo na preiskovalnega sodnika dr. Barzala so letele pušice, dasi nima družega slabega na sebi, kakor da je dober sodnik. Obtožencem bi bilo seveda všeč, ko bi bili imeli takega preiskovalnega sodnika, ki bi jim bil vse verjel.

Ko se je bil dotaknil razbremenilnih prič, pravi drž. pravdnik, da je sumljivo, da je Grebenc zavaroval osebe, ki se bile vse mlajše nego on, in sicer za slučaj smrti. Grebenc pravi, da je hotel špekulirati, toda ko bi bil zavaroval zdrave ljudi, plačal bi bil veliko več premij, kakor je imel pričakovati zavarovalnina.

Kako so obtoženci slepili zdravnike, pokazala je obravnava. Navadno so jim rekli, da se gre za majhne svote in tako so površno preiskovali, kar bi ne bili storili pri večjih zneskih. Večja obveznost, večja opreznost!

Ker so hoteli torej z zviti dejanji družbi škoditi in so njo in zdravnike pripravljali v zmotno, zato slednjič predlaga, da naj porotniki potrdijo stavišena jim vprašanja.

Dr. Tekavčič.

Za njim je govoril dr. Tekavčič, kot zastopnik zasebne tožiteljice: Od strani zago-

vornikov se je izkušalo vplivati na porotnike, da bi od glavne stvari obrnili pozornost na stranske. Zlasti se je streljalo na dr. Martinolicha, češ, da se hoče odtegniti zaslišanju. Ko je bil pa tukaj, ponehal je pogum in v obraz se mu ni hotelo ničesar očitati. Celo v njega, Tekavčiča, se je eden zagovornik zaletel, češ, da nima pravice tukaj sedeti. Jaz — pravi dalje — bi tega ne omenjal, dasi smatram ta napad za osebno žaljenje, to storim le, da porotniki uvidijo, kako se je hotelo na nje vplivati. Izjavi, da družba od Grebencu ne bo zahtevala nobenega povračila, če bi tudi bil obsojen, in tudi od Ceriča ne.

Nekega je slišal reči: gšeft je gšeft To ni res! Poštena kupčija velja. Reklo se je, da so zdravniki krivi. Toda zdravnike so premotili in v tem tiči goljufija. Grebenc je zavaroval 5 ljudi in 4 so umrli na jetiki tekem par let. To ni več slučaj to je bilo natanko preračunjeno. Družba bi bila trpela veliko škodo, ako bi ne bila prišla ob pravem času na sled Grebencu bi bil v malo letih postal milijonar brez posebnega truda.

Kot neka posebna bomba se je vrgla v obravnavo Porova zadeva. Šlo se je za polico, ki se ni plačala tekom 60 dni, pozneje pa za reaktiviranje Zdrava pamet že da, da ni družbe, tudi ameriške ne, ki bi iskala takih ljudi v zavarovanje, ki so na umu bolni ali se izkušajo sami končati.

Peček se je kesal pred smrtjo, da je bil tako naredil, in vest ga je pekla. Vest pa mu je hotel Grebenc potolažiti z denarjem in mu dal 2000 kron. Zastonj mu jih gotovo ni dal.

Sploh pa je špekulacija na jetične ljudi sama na sebi nečedna, umazana in ne odgovarja naziranju 20. veka. Boj se zdaj ne bje za družbo, ampak za javno moralo.

Zastopnik obtoženega Grebencu dr. Krisper.

Zagovornik dr. Krisper pravi, da se mora brzdati, da ne pove vsega, kar mu je na sru. Asekuranca obstoji zato, da plača škodo. To je njena dolžnost. Družba riskira in ve, da se dostikrat lahko zgodi nesreča. Zato mora biti previdna in imeti dobro kontrolo. Če je družba neprevidna, naj škodo zapiše na svoj rovaš.

Ameriških družb ni nihče klical k nam. Te špekulirajo, domače ne. Seveda imajo velik fond in svoje ameriške navade. Ameriške družbe imajo mnogo več sredstev, da se branijo, njihova pravila so tako natančna, da se lahko varujejo škode. Zato jim ni treba iskati pomoči pri porotnikih. Kako pridejo naši ljudje do tega, da jih bodo ameriške družbe dajale v zapor?

Tisti dobri časi so minili, ko se je z lahka kaj zaslužilo. Takrat ni bilo treba špekulirati. Zdaj je drugače in hvala Bogu, da se je tudi pri nas začelo špekuliranje, n. pr. pri našem kmetu, ki hodi v Ameriko. Le s špekulacijo raste bogastvo, potrebna je, da se pomneži narodovo premoženje. Drugod niso mnenja, da je špekulativen človek lump ali goljuf. Angleži zavarujejo celo „afne“, in nič ne vprašajo, če so jetične! Tako se špekulativni, da postavljajo spomenike onim ljudem, ki so bili špekulantje, ki so povečali bogastvo dežele.

Grebenc je tudi špekulativen človek, kakor je dokazal v Trstu. Žal, da je začel špekulirati tudi z družbo „The Mutual“, pa obsojati ga ne smemo, ker mu je spodrsnilo. Družba mu je plačala za Müllerja 40.000, ali Grebenc nima od teh nič več, ker je zopet začel špekulirati. Družba ima tako škodo, da je milijonarka, on pa nima nič. To se pravi družbo ogoljufati.

Omenivši razne posamezne inkriminirane slučaje, pravi zagovornik, da Grebenc ne more biti obsojen, ako bi tudi Ceriča ne zadela kazen. Družba ima tako dobro kontrolo, da naj se njeni uradniki sami vprašajo, kako je prišlo do teh nerednosti.

Grebenc je gotovo neumno špekuliral, ne priznam pa, da bi bil kdaj podkupil ljubljanske zdravnike ali Ceriča.

Če je dr. Tekavčič trdil, da bi bil Grebenc v par letih postal milijonar, priznati mu moram, da je govoril po ameriško.

Porotniki naj se ne boje, da bi trpela čast Kranjske, ako jim ne priznajo krivde. Tudi na Dunaju pričakujejo enkrat razsodbe o družbi „The Mutual“, kateri obtoženci niso povzročili nič škode.

Zastopnik Ceričev in Gorupov dr. Rybař.

Dr. Rybař pravi: Ceriču in Gorupu grozi po obtožbi ječa 5—10 let. Porotniki naj se ne vprašajo samo, kaj so obtoženci storili, ampak tudi v kakšni družbi in v kakšnih razmerah so živeli. Materijal proti njim je tak, da se morajo oprostiti.

Akviziterji so veliki reveži, trdo si morajo služiti kruh. Sicer pa družba ne zahteva od njih, da bi se morali informirati o razmerah zavarovanja, razun če ga poznajo. Več zahteva družba od zdravnikov, ki morajo biti natančni.

Očita se jim, da so bolne ljudi predlagali v potrjenje in vplivali na zdravnike, da so jih površno preiskovali. Če so to zdravniki res storili, potem so sami krivi, zakaj

bi bili samo tisti kaznjivi, ki so jih v to nagovarjali.

Potem preide zagovornik na posamezne slučaje in dokazuje nedolžnost obtožencev.

Državni pravdnik ugovarja dr. Krisperju ki je trdil, da družba ni imela škode. V smislu zakona je znak goljufije, če je dotičnik imel namen oškodovati koga. — Najvišje sodišče je delegiralo za to razpravo „aus zweckmässigkeitsgründen“, vsako drugo tolmačenje te odločbe ni na mestu.

Predsednikov resumé. — Pouk zdravnikom.

V svojem resuméju je nato predsednik poučil porotnike o zahtevah zakona in podal glavne momente te dolge obravnave. Zdravniška izpričevala, pravi, so bila res površna, posebno dr. Oražma. Tudi dr. Vavpotič in dr. Illner sta ravnala neprevidno, kakor tudi drugi zdravniki. Govorilo se je v tem slučaju tudi o špekulaciji ter se trdilo, da je dovoljena. Toda špekulirati se ne sme na goljufiv način.

Dr. Krisper si pridrži pritožbo ničnosti, češ, da je predsednik napačno poučil porotnike o bistvu goljufije.

Vsi obtoženci oproščeni.

Nato so se porotniki podali v svojo posvetovalnico. Po dolgem posvetovanju je naznanil njihov načelnik o polnoči, daso porotniki zanimali vseh enajst vprašanj. Porotniki so vprašanja zanikali deloma z desetimi proti dvema glasovoma, deloma devetimi proti tremi, v enem postranskih slučajev pa soglasno.

Na podlagi tega izreka je sodišče oprostilo vse obtožence krivde goljufije, le proti Gorupu se bo še posebej postopalo zaradi razžaljenja uradne osebe, preiskovalnega sodnika dr. Barzala v Trstu.

Državni pravdnik je naznanil pritožbo ničnosti.

Štajerske novice

Š Razveljavljene volitve. Občinske volitve v Rihtarovcih pri Kapeli so razveljavljene. To je za župana Kajdischa hud tobak in za orehovskega Bratschka tudi. Za oba znajo nove volitve postati usodepolne.

Š Umrla je v Laškem vdova usnarjeva gospa Neža Presiček, stara 49 let.

Š Ptujski okrajni zastop je zvišal doklade za 10 odstotkov. Dobro je začel!

Š Sina izgubil in še obsojen. Martin Novak je pretekli mesec popravljal vodnjak Jožefa Pučnika na Ponikvi. Njegovemu sinu se je pri tem utrgala vrh ter se je ubil. Nesrečni oče je radi tega moral pred sodišče, kjer je bil obsojen v dva mesečno ječo.

Š Pasji davek so zvišali v Gradcu za pse na verigah od 8 na 10 kron na leto, za ostale pse pa od 16 kron na 20 kron na leto.

Š „Štajerčevi“ nemškutarji so zmagali pri obč. volitvah v Slovenji vasi pri Ptuj.

Š Grašičine Viderdris pri Sv. Miklavžu poleg Slov. Gradca je od Maksa Rothauer v Celovcu kupil g. Jakob Pernat v Dravogradu za svoto 70.000 K. Novi lastnik je narodnjak in veletržec.

Š Stari grad nad Celjem bodo popravili. Dežela je devolila zato 6000 kron, ki se izplačajo v dveh obrokih. Nemškim Celjanom izplača torej dežela 6000 K za popravilo stare razvaline, — za regulacijo Voglajne in drugih vod pa nima denarja.

Š „Narodna šitalnica v Mozirju“ v savinski dolini, imela je dne 30. oktobra t. l. svoj redni občni zbor ter se je povodom istega izvolil sledeči odbor: Predsednikom g. Rudolf Pevec, podpredsednikom g. dr. Ferdinand Böhm, blagajnikom gosp. Martin Videčnik, tajnikom Dragotin Paš in odbornikom gg. Feliks Tribuč in Franc Apat. Isti je sklenil v mesecu januarju prihodnjega leta prirediti z mnogobrojno zabavo veselico, o kateri se bo še spored in dan pravočasno naznanil.

Š Nesreča na lovu. Od druge strani smo dobili o tem poročilo: V lovski gorečnosti je Hofer pozabilši na drugo nabasovanje z napetim petelinom, obstreljeno lisico ubijal z dvocevko. Pri tem se mu je sprožilo in šlo v njegov trebuh. Umrl je še isti dan ob 7. uri zvečer. Pogreb je bil v soboto. Nesrečnež je zapustil ženo-vdovo, lastnih otrok ni imel. Bil je ud okrajnega zastopa slovenjegraškega in nasprotnik Slovencev. V št. Ilju je marljivo razširjal ptujškega „Štajerca“. Naj v miru počiva!

Idrijske novice.

Š Svoboda ni! kliče Kristan v „Najprej-u“. Popolnoma prav ima, le tega noče povedati, kje v resnici ni svobode. Trdi, da ni prostosti v katoliški cerkvi. Za Boga vendar, kdaj ste je imeli več; ali tedaj, ko ste bili še v katoliški cerkvi, ali sedaj, ko ste izstopili? Saj ste gotovo že, predno ste izstopili, mnogo delali in pisali, pa vam ni nihče nič rekel. Socialno-demokratska stranka

pa Vas je kar izključila, ko ste pričeli le majhen lokalni list izdajati, in še celo stranki sami v korist. Ali je to svoboda? Pri nas se v verskih in navedenih naukih iz lastnega nagiba pokorimo cerkvi, sicer pa vlada popolna svoboda. Škofje in papeži ne samo, da ne prepovedujejo katoliškega tiska, ampak še celo navdušujejo pisatelje.

Is Črna vrha se nam poroča: De-bili smo v roke zadnji „Naprej“, v katerem Kristan s priznanjem občuduje lepi red ob zadnjih občinskih volitvah. Pove tudi, da se jih je sam udeležil. Dopelnjujemo le to, kar je izpustil, da je namreč volil v podobni Idrijski log, kakor tudi v občini Črni Vrh kot zastopnik „Občnega konsumnega društva“ v Idriji z — liberalci, ki so se po njegovih besedah „odlikovali z netečnostjo ter popolno desorganizacijo.“ Pa so mu vendar, kakor je videti, bolj všeč, nego organizovano delavsko kmečko ljudstvo.

i Zakaj molčite? G. Dragotin Lapajne se je pri računski seji zagovarjal, da natančno ne more odgovarjati, ker mu nista dala pregledovalca svojih opomb že naprej v pregled. Sedaj je vse natisnjeno, kar sta pregledovalca poročala, in še marsikaj več, torej le odgovor, ki ga je „Slovenski Narod“ tudi že naprej obljubil! Nekaj zanimivosti je omenjati tudi o proračunu občinskem za l. 1903. Pred vsem je bilo, kakor obligatno, že šesteto, oziroma preneseno napačno, vsled česar je bila že v predloženem proračunu faktična izguba 120 K, kolikor je znašala pomota. Sicer je to malenkost pri toliko tisočakah, vendar bi bilo želeli, da bi v javno razpoloženih računih tudi takih pomot ne bilo, ki pričajo k večjemu o površnosti, ko je bil sicer proračun letos prav pregledno sestavljen. Druga zanimivost letošnja je bila, da letos odborniki niso dobili niti pri seji prepisa proračuna v roke. Izgovor je bil, da je bil tako proračun dosti dolgo predložen. Pa tudi ob tej priliki je bilo spoznati, katere stranke se zanimajo za občinsko gospodarstvo. Vključ temu, da županstvo ni preskrbelo prepisov, imeli so jih Kristan in trije katoli. narodni odborniki pred seboj, oskrbeli so si jih sami; liberalni zastopniki so pa le poslušali, prepisa ni imel nobeden.

Jeseniške novice.

j Predaval bo v nedeljo 11. t. m. zvečer ob 8. v Katol. delavskem društvu č. gospod kanonik Sušnik iz Ljubljane o načinu modernega obleganja Port Arturja. Povabljeni so vsi člani in prijatelji društva, da se udeležijo tega velezanimivega predavanja.

j Petnajsta žrtov grozne nesreče v predoru 21. nov. je Alojzij Seršen iz Suhadola, komenske župnije, star 19 let. Tisto nesrečno noč je mislil, da mu ni nič hudega. „Saj mi ni nič, je rekel, samo malo opečen sem“. A spečenine so bile vendar tako hude, da je moral umreti. Umrl je 2. dec. in bil pokopan 4. dec. Njegov pogreb je bil še bolj žalosten nego zadnjih treh ponesrečencev. Od podjetja ni bilo videti nikogar.

j Štirinajst mrličev je pokopanih sedaj na novem pokopališču, vsi ti so se ponesrečili v predoru. Počivajo drug poleg drugega. Mesto križa stoji na grobeh drogovi, ki nosijo številke 1, 2, 3 itd., kakor mrtvaške rakve v zemlji, le s tem razločkom, da se številke na grobeh ne ujemajo povsem s številkami v grobch.

j Ponesrečil se je v predoru delavec Ferdinand Moser. Pretisnili so ga železniški vozički. Res čudno je, koliko nesreč se je že zgodilo na ta način.

j „Beim lustigen Tiroler“ se zove gostilna na Hrušici. Bilo je res „lustig“ tam, pili, pili in plesali so, da ni bilo konca ne kraja. A sedaj pravijo tam „beim traurigen Tiroler“. Tista velika tatvina se je namreč zgodila pri veselem Tirolcu. „Dež za solnce mora biti, žalost za veseljem priti“.

j Miklavžev večer v Kat. del. društvu se je vrlo dobro obnesel. Otroci slov. otroškega vrta so pokazali, da imajo v gospodični M. Podkrajšek spretno vrtnarico. Nastopil je tudi Miklavž, ki je obdaril vse, kateri so mu na stavljeni vprašanja dobro odgovarjali.

j Slavnostni večer, ki so ga priredile tukajšnje Marijine družbe s sodelovanjem Katoliškega društva v čast Brezmadežni, nas je naravnost presenetil. Vsa čast prirediteljem! Krasno je govoril slavnostni govornik, mladenič Marijine družbe Ivan Ferjan. Natančneje poročilo o tem lepem večeru bo prinesel „Bogoljub“.

j Imponiral nam je na tem večeru tudi pomnoženi mešani zbor društveni, ki je Mittererjevo himno Brezmadežne pel enoglasno s spremljevanjem harmonija in godbenih pihal.

j Praznika Brezmadežne niso mogli obhajati tovarniški delavci, ker so morali ta dan delati.

j Božičnico bo napravila podružnica sv. Cirila in Metoda 6. januarja 1905 na raznik sv. treh Kraljev.

j Dobro jih je plačal. Z Jesenic se nam poroča: Dva učena gospodeka hotela sta se z nekim tukajšnjim Rovtarjem prav originalno pošaliti. Pošljeta mu te dni vsak po eno razglednico s prav grdim kosmatim parkeljnom s prav neslanimi komentari. De-tični Rovtar, ki je vedel, od kod parkeljna prihajata, vrnil ju je nemodu nazaj in pristavil zraven: „Vašo fotografijo, gospod, katero ste mi poslali na ogled, Vam hvaležno vračam. Res, prav dobro ste zadeti. Cestitam N. N.“

j Nesreče na Jesenicah. (Zgodovinski podatki.) 36 Lorenc Košir, s Plavža i. t. d., je po neprevidnosti zašel v Savo in utonil 22. maja 1816. Star je bil 42 let. — 37. Matevž Kobentar s Hrušice št. 31 je bil vsled neprevidnosti ubit 26. maja 1816, star 31 let. — 38. Valentina Laha iz Planine št. 40 je zasul snežen plaz in ga zadušil 30. febr. 1818. Star je bil 60 let. — 39. Anton Smole iz Planine št. 43 je našel smrt v jamah, star 28 let. Odrgral se je velik kos rude, padel nanj in ga zmečkal 25. junija 1818. — 40. 64letni Matija Razingar iz Planine št. 16 je padel v jamo (kjer se je kopala ruda) v Mežakli in se ubil 17. sept. 1821. — 41. Blaž Korošec z Jesenic št. 55, 30 let star, umrl vsled padca 22. avg. 1823. — 42. Petdesetletni Janez Mavc z Jesenic št. 64 ubit od drevesa 3. julija 1824. — 43. Matija Bogman iz Planine št. 21, 75 let star, padel s skalnate stene in se ubil 7. okt. 1826. — 44. Tomaž Globočnik z Jesenic št. 59, star 84 let, je padel v Savo in utonil 27. nov. 1826. — 45. Anton Stroj z Jesenic št. 1 v vodi mrtev najden 31. marca 1832, star je bil 49 let. — 46. 27letni Leonard Čop iz Planine št. 59, padel in se ubil 23. maja 1834. — 47. Dveletna Helena Razingar iz Planine št. 49, mrtva najdena v vodi 6. okt. 1839. — 48. Valentin Jaklic iz Planine št. 71, se je ponesrečil smrtno v jamah 2. avg. 1840, star 34 let. — 49. Henrik Lorenc Kerstein, c. kr. poštar na Jesenicah št. 24, vsled silnega padca ponesrečil se in umrl 17. okt. 1845, star 32 let. — 50. Matevž Robič z Jenic št. 54, umrl vsled zastrupljenja 27. febr. 1846, star 67 let. — 51. Peter Baloh s Hrušice št. 33, umrl vsled opeklin 17. jun. 1846, star 8 in pol let. — 52. Mina Razingar z Jesenic št. 76, zmrznila na Rošci 26. oktobra 1847, stara 40 let. — 53. Jakob Razingar s Hrušice št. 7, zmečkan od mehanizma v mlinu 8. avg. 1850, star 75 let. — 54. Berač Janez Šarabon iz Tržiča, umrl vsled padca 21. maja 1852, star 70 let. — 55. Anton Robič z Jesenic št. 24, umrl vsled nesrečnega padca 19. jul. 1854, star 43 let. — 56. Lovrenc Ovsenek z Jesenic št. 77, umrl vsled opeklin 23. sept. 1854, star 16 let. (Dalje pride).

Novice iz kočevskega kraja.

kč. Treščilo je dne 8. decembra t. m. v Ribnici v zvonik; kar svitel kolobar se je napravil okrog njega. Čudno kaj takega ob tem letnem času!

kč. Isti dan so v Dolenji vasi pri Ribnici blagoslovili zastavo dekliške Marijine družbe. Bila je lepa in spodbudna slovesnost na čast Brezmadežni!

kč. Medveda so ustrelili pred nekaj dnevi v Sodraskih hribih. Mrcina je bila velika in kar ni hotela poginiti. Zadet se je še tako daleč vlek, da je poginil v ptujem revirju. Zdaj so pa še lovci žalostni, ker so ga morali poslati tja nekam v Trst.

kč. Društveno. V ribniškem izobraževalnem društvu so imeli predavanje, prav primerno sedanjim razmeram: „O izseljevanju v Ameriko in o Rafaelovi družbi.“

kč. Občinske volitve v Ribnici bodo prihodnji teden. O manipulacijah in uspehih liberalcev bomo obširneje in vestno poročali. Pa bomo tudi pokazali, da bodo liberalci kmete desetkrat bolj ogloдали, kakor jih je nesrečni konsum!

kč. Kdo bo prihodnji ribniški župan? Tako se poprašujejo po Ribnici. Nekateri pravijo, da bo nadučitelj Tomšič, pa iz tega menda ne bo nič. Drugi imajo zopet druge kandidate. Kmetov, tako pravijo liberalci, ne volimo nobenega v odbor! To je lepo! Torej sama „frakarija“! Je že prav! Ljubezen do kmetov jih do kosti gloda!

kč. Starega župana Novaka liberalci ne marajo voliti za župana. Svoj čas so grozno pisali proti njemu. Sedaj pravijo, da ga bodo volili samo še za odbornika. Kaj ne, kako se časi menjajo!

Koroške novice.

k Vabilo na Miklavžev večer. katerega priredita „Čitalnica“ in „Slovensko delavsko društvo“ v Celovcu v nedeljo, dne 11. decembra 1904 v prostorih društva katol. rokodelskih pomočnikov (Neue Weltgasse št. 22.) Sodeluje: Celovski mešani zbor, moški zbor delavskega društva, društvo „Zvezda“ iz Hodiš, „Podjanski kvartet“ ter tamburaško društvo „Bisernica“. Sporad: Tamburanje, petje, „Raztresenica“. Veseloigra v enem dejanju. Prosta zabava. Blagajna se odpre ob pol 7 uri. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Vstopnina: 50 vin. za

osebo, 2 v. za narodni kolek. Ker je čisti dobiček namenjen družbi sv. Cirila in Metoda, se preplačila hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabita o d b o r a.

Včerašnja seja drž. zbora

za galerijo je bila zopet kratka. Začetkom seje sta ministra dr. vitez Hartel in dr. pl. Wittek odgovarjala na razne interpelacije. Naučni minister je odgovarjal tudi na interpelacijo poslanca Zitnika v zadevi jezikovnih razmer na raznih koroških šolah. Tajil je vse germanizatorične tendence. Nato je zopet grof Sternberg razvijal svoj — recimo — čudni program, ki je vzbujal veliko veselega smeha in posmeha.

Sternberg je nazival domobranskega ministra Welsersheimba „sramoto armade“. Iro Sternbergu: „V zbornici imamo enega norca!“ Sternberg: „To ste skoro gotovo Vi!“ Hrupna veselost. V takem tonu šlo je dalje. Poslanci so Sternbergu vedno ploskali. Začetkoma je Sternberg radi tega ponosno gledal okoli sebe, potem je pa uvidel, da ga „vlečejo“.

Dr. Kramar je nato jako zmerno navajal vzroke češke obstrukcije in nedelavnosti zbornice. Krivda zadene nemške stranke, ki še vedno zahtevajo neomejeno gospodarstvo v državi, pa tudi vlado, ki podpira te nemške zahteve ter vzdržuje povsod namišljeno in dozdevno nemško posest. Nemci naj se sprijaznijo z duhom ustave, ki zagotavlja vsem narodom enakovrednost, vlada pa naj ima pogum, da izvršuje zakon. Le tako je mogoče, da se polagoma povrne mir v državo in parlament.

Končno je zopet dr. pl. Körber dajal lepe nauke, češ, da je vlada nepristranska in blagohotna do vseh narodov. A to je ravno, o čemer opravičeno dvomijo nemški narodi; osobito pa Čehi in Jugoslovani.

Zasedanje državnega zbora odgodelo.

V proračunskem odseku je včeraj vlada doživela poraz. Velika večina se je postavila na stališče, da vladi pač dovoli 15 in pol milijona za po uimih oškodovane, ne pa obenem 69 milijonov novega posojila, ker bi to ne pomenjalo nobene pomoči prebivalstvu, ampak le nova bremena. Körber je odgovoril, da vlada odlaga rešitev predloge po uimih oškodovanim na onitrenotek, ki ni več daleč in od katerega pričakuje rešitev glavnega političnega vprašanja. Nato je bilo zasedanje drž. zbora odgodelo. Kaj se sedaj zgodi? Nekateri mislijo, da bo državni zbor razpuščen. Körberjevo namigavanje se najrazličneje tolmači. Nekateri govorijo tudi o tem, da bo Körberjevo ministrstvo formalno demisioniralo. Danes se vrši ministrski svet. „Politik“ pravi: Körberjevo neparlamentarno ministrstvo nima povoda umakniti se parlamentu, ampak sedanjí parlament se bo moral umakniti Körberju.

Dunajsko vseučilišče zatvorjeno.

Radi včerašnjih demonstracij nemških buršev proti rektorju, h kateremu so hoteli vdreti celo v pisarno, je senat sklenil, da se z ozirom na izgrede vseučilišče zatvori na nedoločen čas.

Tudi na dunajski umetniški akademiji so včeraj učenci priredili demonstracijo.

Dogodki na Ogrskem.

S posebnim vlakom se je pripeljalo v Budimpešto 500 volivcev iz Szolnoka, kjer so izjavili min. predsedniku Tiszi svoje zaupanje. Bivši ogrski min. predsednik Szapary je iz Opatije brzojavno pozdravil Tiszo.

Francoski poslanec Syveton umrl.

Včeraj bi moral francoski poslanec Syveton stopiti pred porotnike, ker je oklufat francoskega vojnega ministra, a jutraj so Syvetona našli mrtvega v njegovi sobi. Zadušil ga je plin. Francoski nacionalistiški listi povdarjajo da so ga umorili prostozidarji, ker bi ga pariški porotniki gotovo oprostili, kar bi pa za vlado imelo jako neugodne posledice. Syvetona so dobili mrtvega na tleh. V zadnjem trenutku je spoznal nevarnost ter hotel k oknu, da okno odpre, a bilo je že prepozno. Da se ni sam umoril, je dokaz to, ker je na mizi pripravljaj svoj govor za porotnike.

Angleška proti Turčiji.

Iz Carigrada poročajo, da se govori med diplomati o razpору med Turčijo in Angleško. Angleži nameravajo z vojaško silo pregnati turško posadko iz Adena in poslati proti Turčiji svoje brodoge.

Rusija v nemškem državnem zboru.

Nemški državni zbor je včeraj razpravljaj o vojaškem proračunu. Ob tej priliki je rekel poslanec grof Stolberg: Dasi je trdil Bebel, da je Rusija v denarnem in v vojaškem oziru uničena, upam in želim, da bi mi nikdar ne imeli z Rusijo vojske. Vojska

z Rusijo bi bila za nas velika nesreča in neumnost. V sedanji vojski ni Rusija mobilizirala niti tretjino svoje armade. Portarturska posadka nam dokazuje, kaj znajo ruski vojaki.

V nadaljnjem svojem govoru je zahteval pomnožitev konjenišva. To je utemeljeval z dejstvom, da je leta 1866 v bitki pri Kraljevem gradu omogočilo konjenišvo avstrijski armadi redno umikanje in rekel, da Japonci zato ne morejo izkoristiti svojih zmag, ker nimajo izurjenega konjenišva.

Ovaduštvo na Francoskem.

Francoska zbornica je 8. t. m. z 276 proti 274 glasovom odklonila predlog poslanca Collina, naj najvišji sodni svet stopa proti sodnikom, ki so ovajali častnike. Francoski naučni minister je 9. t. m. poslal vseučiliškemu rektorju okrožnico, v kateri naroča profesorjem, da ne smejo nikdar tako kršiti morale, da bi služili vladi z ovaduštvom.

Drugi mirovni shod in Japonci.

Japonska vlada je naznanila Ameriki, da se udeleži drugega mirovnega shoda v Haagu s pogojem, če se na shodu ne bo razpravljalo o sedanjem rusko-japonskem sporu.

Barcelonski anarhisti

so v noči na 9. t. m. priredili izgrede. Napadli so v sredi mesta se nahajajoče uredništvo lista „Liberal“ in so opsovali urednike. Le s težavo se je preprečilo, da niso razbili hišne oprave.

Car proti reformi ustave?

Peterburg. Car se je izjavil, naj zemstva potrpe, ker vojni čas ni primeren za reformo ustave.

Trgovinska pogajanja z Nemčijo.

Včeraj dopoldne je bil na Dunaju skupni ministrski svet. Sklenili so nadaljevati z Nemčijo pogajanja o trgovinski pogodbi. Merodajni krogi menijo, da bo mogoče skleniti trgovinsko pogodbo z Nemčijo. Avstrijski posredovalci bodo odpotovali v Berlin, kadar bodo diplomatje ogledali nasprotstva. Nemčija zahteva znižanje carine za male železne izdelke. V nemškem državnem zboru je včeraj naznanil državni kancler grof Bülow, da nemška vlada ne bo takoj predložila, kakor je nameravala, trgovinskih pogodb z Rusijo, Rumunijo, Belgijo, Italijo, Svico in Srbijo. Po zadnjih poročilih je namreč mogoče, da bo tudi z Avstrijo prišlo do sporazumljenja. Izjavil je nadalje, da bi predložitev že sklenjenih šest trgovinskih pogodb zbornici motila pogajanja z Avstrijo. Nemčija bo pritrdila le taki trgovinski pogodbi, ki bo ščitila nemško živino pred kugo. Nemčija tudi želi ugodnosti za izdelke izvozne industrije. Končno je naznanil, da bo predložil zbornici nove trgovinske pogodbe po Božiču.

Reforme v Makedoniji.

„Allg. Korr.“ poroča: Težkoče pri izpeljavi reform v Makedoniji še niso odstranjene. Zlasti se upira Turčija pomnožitvi tujih častnikov. A vevlasti bodo kljub temu izvedle reforme. Če bo Turčija še nadalje poizkušala preprečiti reforme, nameravajo vevlasti napeti proti Turčiji hujše strune.

Rusko-japonska vojska.

Bombardiranje na rusko portartursko brodoge.

Tokijska poročila od 8. t. m. zabeležujejo poročilo poveljnika pomorske artiljerije pred Port Arturjem. To poročilo pravi: „Pobjeda“ ima srednji dimnik težko poškodovan. Ladja je do krova pod vodo. Od „Peresvjeta“ je gornji krov pod vodo. „Retvizan“ se nagiblje na krmilo. Krov je skoro ves pod vodno površino. „Pallada“, ki leži med „Retvizanom“ in minonoscem „Amurjem“, se ne vidi razločno; vendar je opaziti, da se zadnji del potaplja. Peškodb ni mogoče natančno določiti. Prednji krov „Bajanov“ gori. „Sebastopol“ leži v vzhodnem delu luke. Videti je le veliko jarboto ter zgoranje dele. Druge dele zakriva neki grič. — Iz Londona brzojavljajo od 9. t. m., da prihaja vedno več posameznosti o obstreljavanju brodoge v portarturski luki. Bombardement je bil zelo uspešen. V sredo je zadelo mnogo strelav ladje „Pallada“, „Peresvjeta“ in „Pobjeda“. „Retvizan“ je okrog treh popoldne pričel goriti, „Pobjeda“ pa potapljati. Opazovanja z „203 m griča“ so dognala, da se je „Retvizan“ deloma potopil ter da sloni že na dnu luke. V četrtek so se potopile „Poltava“, „Pobjeda“ in „Retvizan“ do krova; „Palada“ se je nagnila na stran. „Sebastopol“ leži v vzhodni luki ter ga ni videti z griča „203 m“. Vsled tega morajo streljati nanj indirektno.

Iz Tokia poročajo 9. t. m. u r a d n o: Poveljnik ladijskega topništva brzojavlja 8. t. m. zvečer: „Palada“ je pričela goriti ter se nagnila na stran. „Giljaka“ je zadelo 11 strelav. Ob pol 12. uri dopoldne je pričel goriti „Bajan“ in ob četrt na 5. uro

e požar še trajal. Minonosec „Amur“ je zadet 14krat. V bližini Pajunsana se nahajajo skladišča in arzenali ter druga poslopja so tudi večkrat zadeta.

Iz Londona se poroča 9. t. m.: V mornariških krogih v Odesi se glasi, da je ruska admiralteta izgubila vse upanje, da reši ostanek portarturskega brodogoja, in ruski admiral je dobil povelje, naj ladje eventuelno razstrelji.

Ta angleška in japonska poročila torej zopet poročajo o velikih japonskih uspehih. Kajti to ni malega pomena za Japonce, ako je uničeno portartursko brodogoja. Le nekaj imamo pristaviti vsem tem vestem: Da mogoče niso resnične. Peterburško poročilo nam te japonske „uspehe“ tolmači tako: Angleške vesti o uničenju portarturskega brodogoja so čisto neresnične. Rusi so svoje vojne ladje sami pokrili z debelo plastjo prsti in jih zatopili globoko v vodo. Tako morejo Japonci le malokje zadeti, ker je skoro vse pod vodo. Kar pa ni pod vodo, je na debelo pokrito s prstjo.

„Grič 203 m.“

O „griču 203 m.“ poroča „Lokalanzeiger“ iz Tokia 7. t. m., da Japonci iz svojih velikih topov lahko streljajo na džunke, ki vozijo iz Cifua živila v Port Artur, ter jih potopijo.

Dopisnik Reuterjevega urada poroča iz pred Port Arturja: Obiskal sem „203 m. grič“. Pogled na bojišče je strašen. Japonci so utrdbi vzeli po šestdnevem boju. Vrh griča se je vsled obstreljevanja odtrgal. Obronki se pokriti z razvalinami, jarki udrti ter napolnjeni s prstjo. V enem sto korakov dolgem jarku je bilo najdenih 200 mrtvih in ranjenih Rusov. Trupla so vsled dinamita iz ročnih granat strahovito razmesarjena. Ko so Japonci zasedli „203 m. grič“, je nadaljevala napad pehota, pionirji in artiljerija z lahimi topovi neprenehoma, medtem ko so bili težki topovi obrnjeni na ladje v luki. Japonska streliška črta se razteza celih osem milj od vznožja „203 m. griča“ do Pajunsana. Na vrhu „203 m. griča“, pri Šujšijimu in na Pališvanu, so postavljene opazovalne straže. Ogenj je v prvi vrsti naperjen na bojne ladje, potem na križarke ter šele potem na rušilce in transportne ladje.

Kako napreduje japonsko obleganje Port Arturja

Iz Londona poročajo o oblegovalnem stanju pred Port Arturjem 9. t. m. sledeče: Neuradna poročila iz Tokia trde, da so se ruske čete zopet umaknile iz Tajankova, Ičana, Antešana in Akazake, kjer so se koncentrirale za napad na „203 m. grič“. Rusi se tudi ne prizadevajo več tako, da bi preprečili dela japonskih minerjev pred vzhodnimi forti. Najbrže so obleganci silno izmučeni. — Moč ruske posadke je baje že zelo padla; nekateri sodijo, da sedaj ni v Port Arturju več ko 6000—7000 mož. Dela minerjev proti vzhodnemu Kikvanšanu bodo v kratkem toliko napredovala, da se bo naskok lahko kmalu pričel.

Londonški „Daily Telegraph“ poroča: Rusi so po desetdnevem vročem boju dobili nazaj „grič 203 m.“, a so ga v torek zjutraj zopet izgubili. Japonci so dobili v svojo oblast tudi „Rdeči grič“, kateri je 200 m. južno in se imenuje po japonsko Akasahajama.

Dopisnik Reuterjevega urada pred Port Arturjem poroča: V noči od 26. novembra se je posrečilo Japoncem, izpeljati strelske jarke do obeh utrdb Erlunšana ter do severnega Kikvanšana. Toda Japonci so bili drugi dan prisiljeni se umakniti. Že en mesec ni pri vzhodnih utrdbah važnejših bojov, ker so Japonci svoje čete koncentrirali za zavzetje „203 m. griča“.

Japonsko brodogoja pred Port Arturjem

Reuterjev urad poroča 8. t. m. iz Cifua: Moštvo ladij, ki so došle izpred Njučvana, pripoveduje, da je videlo pred Port Arturjem 4 japonske bojne ladje, 3 križarke in 10 torpedovk.

Ruska križarka „Askold“

Iz Šangaja poročajo, da je kitajska stražna ladja, ki bi imela opazovati rusko križarko „Askold“, zapustila luko, ker je potrebna poprave. „Askold“ montira sedaj one dele strojev, ki so jih morali odstraniti, ko se je ladja zatekla v pristanišče. Tudi mnogo premoga si nadevije „Askold“ ter se sploh pripravlja, da odide ter se pridruži baltiskemu brodogoja.

Odlikovana ruska generala

Car je podelil poveljniku 17. voja, generalu Bilderlingu, in šefu Kuropatkinovega štaba, generalnemu poročniku Saharovu, zlato, z briljanti okrašeno, sabljo z napisom: „Za hrabrost“.

V Mandžuriji

Dopisnik „Biršev. Vedomosti“ je 6. t. mes. brzojavil iz Mukdena: Med prednjimi četami se vrši zopet silno streljanje s topovi, vendar se ne pričakuje splošnega napada. Glasom neke semkaj dospele vesti je pričelo zmrzovati pristanišče v Inkavu ter utegne biti plovba tekom enega tedna ustav-

ljena. Japonci porablajo zadnje dneve, da se preskrbe z živili. Med Inkavom in Dačiovom vozi se sedaj na dan štirje vlaki na vsako stran, mesto dveh, kakor do sedaj.

General Kuropatkin je sporočil 6. t. m.: V minoli noči so precej močni oddelki navalili na kraje Linšipu in Vučianin, a bili so vsakikrat odbiti. Na naši strani so bili ranjeni trije vojaki.

Brzojavka generala Saharova od 7. t. m. se glasi: Japonci so včeraj obstreljavali od treh strani neki kraj južno od soteske Landongulin, na cesti med Sintimtinom in vasjo Uitzimtinom. Straža, ki se je nahajala v tem kraju, se je morala umakniti v sotesko. Dva kozaka sta bila ubita, trije pa ranjeni, štirih se pogreša. Nadalje je bilo ubitih devet konj, dva sta bila ranjena. Japonci so se nato umaknili proti Dapinduanu. Minola noč je bila mirna. O kakih drugih spopadih nisem prejel nikakega poročila.

Reuterjev urad poroča 7. t. mes. iz glavnega stana ruske vzhodne armade: Težko topništvo vsak dan strelja raz Putilov grič in iz vasi Linšipu, vendar pa od zadnjega boja Rennenkampfovih čet ni prišlo do spopadov. Prostovoljci so ponoči napadali sovražne postojanke ter razstrelili hiše, v katerih so bivali Japonci. Taka podjetja so sicer nevarna, a zelo vznemirjajo Japonce. V bojih z generalom Renenkampom so bili Japonci po številu slabejši. Izgube Rusov so bile jako neznatne. Ugrabili so mnogo pušk ter ujeli več kot sto Japoncev, ki so bili slabo opravljeni ter so trpeli vsled mraza. V zadnjih bojih so pustili Japonci proti svoji navadi na bojišču mnogo mrtvih. Ruska armada porabi na dan 220.000 pudov živil za armado in konje. V enem tednu bo reka Hun zamrznila ter bodo potem vozovi s trenom lahko vozili čez reko.

Tretje rusko brodogoja

V ruskih pomorskih krogih je sedaj v principu sklenjeno, da se odpošlje še eno brodogoja na bojišče. Nekateri žele, da bi se odposlal del črnomoškega brodogoja, a zunanji minister noče, da bi se razvilo sedaj dardanelsko vprašanje. Baje je car tudi tega mnenja. Najbrže bo pojačeno baltiško brodogoja z dvema novima bojnimima ladjama pod poveljstvom admirala Čuhunina ali admirala Dubasova. Koncem januarja ali začetkom februarja bo odšlo 6 oklopnih, 6 križaric in 30 torpedovk. Slednje najbrže po železnici v Vladivostok. — Ruski brzojavni urad poroča 8. t. m. še o tem: Kakor se govori, je bilo včeraj sklenjeno, da se odpošlje še tretje brodogoja, ki bo odplulo 8. ali 9. januarja 1905. Drugo baltiško brodogoja se ne bo vsled tega nič mudilo.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 10. dec.

Najnovije junaštvo dr. Tavčarjevo „Slov. Narod“ je priobčeval silno dolgovezo skrpucalo pod imenom „Konklave I. 1903“, polno najneumnejših obrekovanj. Ljubljanski škof je pisal dr. Tavčarju z a s e b n o pismo, v katerem pravi: „Gospod doktor! Kako dolgo boste še nadaljevali neresnične in obrekljive feljetone pod naslovom „Konklave“? Skoraj ne morem misliti, da resnice ne veste ali nečete vedeti, še manj pa morem misliti, da vedoma in nalašč deloma obrekujete, deloma resnico napačno zavijate in iz nje spako napravljate.“ — Dr. Tavčar gre in objavi v „Narodu“, to z a s e b n o pismo in mu pristavi uprav liberalno kapucinado, v kateri sprejema odgovornost za tiste članke ter se še ž njimi baha, češ da so znanstveni in da objavljajo samo zgodovinsko resnico. Ko smo bili že prej očitali „Narodu“, da so te laži umazan plagiat iz nemškega pamfleta, je bil ta list toliko predrzen, da nam je našel celo vrsto katoliških pisateljev, po katerih je baje originalno sestavil svojo razpravo. Ko je danes že „Narodove“ modrosti konec, pa lahko odkrijemo svetu vir liberalne učenosti. Ti članki so namreč skoro dobesedno prestavljeni iz nemškega pamfleta „Die Krisis im Papsttum“, katerega pisatelj se tako sramuje svojega izdelka, da s e n e u p a s pravim imenom na dan, ampak se skriva pod psevdonom „Spectator alter“. Dr. Tavčar pa je z vso svojo avtoriteto prevzel odgovornost za to židovsko kolobocijo in jo hoče slovenskemu svetu oznanovati kot zgodovinsko resnico. Ob priliki bomo liberalcem pokazali podrobneje to liberalno učenost v pravi luči.

Resnici in poštenosti čast. Na Vojskem je treščilo v hišo št. 87, ki je bila zavarovana pri „Vzajemni zavarovalnici“. Zavarovalnica je takoj vse pregledala in tudi vso zavarovalnico izplačala. Da je temu gola istina, podpisano županstvo uradno potrjuje. Takih zavarovalnic je bilo že zdavnaj potreba kmetom, sedaj pa ko je ustanovljena, se je vsakdo lahko oklene. — Županstvo na Vojskem, dne 9. decembra 1904.

Osebnost. Učiteljica Friderika Ravnikar, hči c. kr. f. st. nadkomisarja v pok. je bila 4. t. m. v samostanu Sv. Karola Baromeja v Pragi slovesno preoblečena kot sestra Marija Eugenijska.

Podpore gasilnim društvom iz stražno-gasilnega zaklada za 1. 1904. Deželni odbor je priznal stedečim prostov. gasilnim društvom podpore in sicer: Ljubljana 600 K; po 300 K: Cerklje (Dolenjsko), Kostanjevica, Ledine, Ljubno, Slavina in Vižmarje; po 250 K: Mozelj, Postojna, Škofljica, Skofja Loka in Vodice; po 200 K: Bled, Črni vrh, Sv. Gregor, Ježica, Komenda, Sv. Križ pri Kostanjevici, Mošnje, Moravče, Motnik, Ribno, Ribnica, Rudolfovo, Stara Loka, Štefanjvas in Trata; po 175 K: Bizavik, Bohinjska Bela, Büchel, Dobropole, Dol, Gameljni, Kranj, Pirniče, Razdrto, Srednjavas v Bohinju, Stari trg pri Ložu, Studenec-Ig, Šmartno pri Litiji, Šmartno-Tacen, Vinica in Žiri; po 150 K: Begunje, Borovnica, Breznica, Brezovica, Cerklje (Gorenjsko), Cerknica, Dobračovo, Dobrova, Dolenji Logatec, Dolenja vas, Dovje, Gorenji Logatec, Kočevje, Onek, Horjul, Št. Jernej, Koroška Bela, Krka, Kropa, Leše, Lukovica, Mengeš, Mirnapec, Mitterdorf, Moste, Novavas, Orehovica, Planina, Polhovgradec, Predvor, Radeče, Radovljica, Rateče, Rieg, Selce, Sodražica, Šmarje, Trnovo-Bistrica, Vič, Št. Vid pri Ljubljani, Št. Vid pri Vipavi, Vipava, Vrhnika, Voglje, Zagorje in Železniki; po 100 K: Dolenjvas pri Cerknici, Mokronog, Poljane, Senčur, Toplice, Trzič, Vrd in Žužemberk. Skupno se je razdelilo 17.150 K. — Prošenj je došlo 115, a med temi ni bilo rešenih le 19, nekaj radi pomankljivosti in nepravilnosti, nekaj, ker ni potreba dokazana.

Poštna vest. Gdč. Emilija Triller v Novem mestu je imenovana za provizor. poštno in brz. manipulantinjo v Trzinu. — Definitivni sta postali poštni manip. gdč. Ema Šega v Ljubljani in gdč. Marta Schwingner v Trzinu.

Česta preko Ljubelja je zopet odprta promet. — **Slavnostni večer** priredi v proslavo jubileja Brezmadežne Marijine kongregacija v Novem mestu v dvorani „Rokodelskega doma“ dne 10. in 11. decembra 1904. — V soboto dne 10. decembra odpre se dvorana in blagajna ob 6. uri, začetek točno ob polu 7. uri. V nedeljo dne 11. decembra odpre se dvorana in blagajna ob 5. uri, začetek točno ob polu 6. uri. — Cene prostora oba dneva: Sedeži v 1.—6. vrsti po 120 K; v 7. in 8. vrsti po 1 K; stojišča 60 h. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Nakaznice za sedeže in stojišča se prodajajo od petka 9. t. m. dalje v prodajalni J. Krajec nasl. in pri blagajni. Sporoč. I. Petje. II. Slavnostni govor. (Samo dne 10. decembra.) III. Dve Materi. Igrokaz s petjem v 4 dejanjih. Poslovenjeno po nemškem.

Občni zbor novomeške kmetijske podružnice je preložen na četrtek po novem letu t. j. 5. jan., kar se daje gg. društvom s tem na znanje. — **Ogenj v Skofji Loki.** Iz Loke se nam poroča, da je sinoči ob 11. pogorela na spodnjem vrtu nunskega samostana lopa z altarčkom Srca Jezusovega. Kako je ogenj nastal, ni znano. Sreča, da je bila lopa na samem, daleč proč od drugih poslopj. Ogenj je požarna bramba hitro pogasila. — Malo strahu je pa ogenj vendar le napravil po mestu in samostanu.

Društvo „Kamnik“ priredi predstavo v proslavo 50letnega jubileja Kraljice Brezmadežne v nedeljo, dne 11. dec. 1904. v dvorani „Kamniškega doma“. — Spored: Prolog k igri, govori M. Zargi. Lurška pastirica. Igrokaz v petih dejanjih. — Začetek ob 5. uri popoldne. Vstopnina: Sedež 1.—3. vrste à 1 K; 4.—6. vrste à 80 v.; ostali sedeži à 60 vin. Stojišča à 40 v.

Elektrika in kruh. Znano je, da ima elektrika v sebi to lastnost, da razne snovi kemično razkroji. Na podlagi tega dejstva so pa pričeli zadnji čas v Parizu poizkuse, kako izboljšati kruh s pomočjo elektrike. Ljudje imajo napačno mnenje, da je kruh tem boljši, čim belejši je. Vsled tega so pariški peki vedno bolj izkušali ustreči svojim odjemalcem. A dotični deli zrna, ki dajo najlepšo moko, imajo v sebi najmanj redilnih snovi. Zato so pričeli poizkušati, bi-li morda ne mogli z elektriko pripraviti bele moke. Moko so dejali v zrak, nasičen z elektriko. V tem zraku nastane takozvani ocon, ki je izvrstno sredstvo za beljenje. In res je bila moka mnogo bolj bela. Tudi kruh je bil mnogo bolj bel,

a manj okusen. Dognale se je torej, da elektrika moko sicer beli, a obenem naredi staro.

— **46. 15. decembra t. l.** bo zrebanje XXXVI. c. kr. državne loterije za civilne dobrodelne namene. Igralni načrt obsega 18.435 denarnih dobitkov v skupnem znesku več nego pol milijona kron z glavnim dobitkom 200.000 K. Srečke po 4 K se dobivajo po trafikah, menjalnicah, poštah itd.

Ljubljanske novice

Vebilo k predstavi žaloigre „Garcia Moreno“ ki jo priredi „Katol. društvo rokodelskih pomočnikov“ v nedeljo, 11. dec. točno ob pol 7. uri zvečer v „Rokodelskem domu“, Komenskega ulice 12, v korist prof. J. Gnjazdovi ustanovi za pomočnike. Pred predstavo poje pevski zbor: 1. Pjevajmo, zbor A. Förster. 2. Slovanski brod, zbor Fr. Gerbič. 3. Vrnitev, četverospjev A. Sachs. Prolog k žaloigri „Garcia Moreno“, govori L. Tomažič. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Vstopnina: Sedeži I. vrste 80 v., II. vrste 60 v., III. vrste 40 v. Stojišča 20 v. K obilni udeležbi vabi odbor. — Igra „Garcia Moreno“ je vzbudila pri prvi predstavi nenavadno zanimanje. Na mnogostranske želje se igra jutri ponovi. Kdor hoče videti v resnici lepo, blažilno igro, naj pride jutri v „Rokodelski dom“. Ker se predstava vrši v blagodejen namen — v korist ustanovi za pomočnike — je pričakovati zlasti veliko prijateljev „Kat. društva rok. pomočnikov“.

Slovenskim obiskovalcem ljubljanskih gostiln! V nekaterih restavracijah napravljajo gostilničarji račune svojim gostom na samonemška reklamna oznanila. Slovenski gostje, zavrnite tako predrznost in prepovedje, da se vam izročajo računi na takih listkih!

Repertoar slovenskega gledališča Danes zvečer je v tej sezoni prva predstava velike ruske opere „Onjegin“. Za prihodnji teden pripravlja drama zanimivo noviteto in sicer češkega pesnika Jaroslava Kvapila dramatično pravljico „Princezinja Pampeliška“, ki je stalno na repertoarju vseh čeških gledališč.

Koncert društvene godbe vrši se danes zvečer v „Narodni kavarni“. — Jutri v nedeljo priredi društvena godba društven koncert za člane v restavraciji „pri črnem Orlu“, Gosposke ulice. Začetek ob 8. uri. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 v.

Ovratnike je kradel. Včeraj je v Jesenkovti prodajalni na Starem trgu ukradel Albin Čuden, slikarski vajenec, dva ovratnika. Jesenko ga je pri tatvini zasačil in ga izročil policiji.

Siloviti prisiljenec. Že 17krat zaradi raznih zločinov kaznovani Karol Sindler, ki je na Jesenicah rabil silo proti pazniku Francetu Lenčetu, je bil obsojen na dve leti težke ječe.

Oviran promet. Oviran je bil danes zjutraj promet električne železnice na Dunajski cesti. Prevrnil se je velik voz mrve ravno na železniški tir tako, da niso vozovi mogli dalje in je bilo kakih osem minut zamude.

V blaznico so peljali včeraj Antona Malenška iz občine Št. Vid. Malenšek je pretečeno nedeljo zblaznel v franciškanški cerkvi in je tam začel vpiti in zbijati. V zaporu je postal silovit in je vso obleko raztrgal raz sebe.

Semenj. Dne 9. t. m. bilo je na mesečni sejm prignanih 529 konj in volov, 260 krav in telet, skupaj 789 glav. Kupčija je bila pri govedi kakor pri konjih dobra, ker je prišlo nekaj Moravcev in Lahov.

Tatvina. Luciji Koprivec, branjevki, je ukradel nekdo dvokolesni voziček.

Po štirih letih prijet. Aretiran je bil včeraj Jožef Erbežnik, posestnik iz Dobrunj. Erbežnik je bil zasledovan zaradi hudodelstva težke telesne poškodbe. Pobegnil je v Ameriko. Sedaj je po preteku štirih let prišel nazaj. Oddan bode deželnemu sodišču.

Musica sacra. V nedeljo, 11. decembra, v stolni cerkvi pontifikalna maša (o sv. Nikolaju) ob 10. uri: Instrumentalno mašo „in honorem s. Josephi“, zložil Karol Greith, graduale „Juveni David“, zl. dr. Fr. Witt, ofertorij „Veritas mea“, zložil Anton Foerster.

Telefonska in brzojavna poročila

Poraz vlade. — Zasedanje državnega zbora odgodeno.

Dunaj 10. decembra. Poraz vlade je bil včeraj v proračunskem odseku velik. Od vlade zahtevano refundiranje 69 milijonov kron je bilo odklonjeno z 29 proti 14 glasovi. Körber ni izvajal posledic, ampak je odgodil državni zbor, katerega je za glasovanje kaznoval. Poraz vlade je tem večji, ker so nemške stranke, izvzemši ustavno verno veleposestvo, poplačale petletno Kör-

berjevo ljuveznjenje z njimi s tem, da so glasovale proti njemu. Mnogo pozornosti vzbuja dejstvo, da je Körber dovoljenje krone za odgoditev zasedanja imel že v žepu. To vzbuja sum, da je Körber postopal po gotovem načrtu in da je hotel, da se vse razbije, ker je tudi vsak kompromis odklanjal. Če bi Körber odstopil, je vprašanje, če bi kronu njegovo demisijo sprejela. Körber stoji trdno na stališču, da njegovi neparlamentarni vladi ni treba pred zbornico kapitulirati. Ako bo Körber ostal zmagovalc, tedaj bo državni zbor razpuščen. Tako se tolmačijo izjave o „njegovih odločitvah“. Če je zaupanje krone v Körberjevo ministristvo trdno, bo morda državni zbor v najkrajšem času razpuščen.

Dunaj, Pri včerajšnjem glasovanju v proračunski komisiji so glasovali z vlado vstavovno nemško veleposestvo, Poljaki, Romuni, nemški liberalci Menger, nemški konservativci Morsey, vse druge stranke, tudi Slovanska zveza (Robič, Žitnik, Vukotić) so glasovali proti. Tudi član katol. središča Fuchs je glasoval proti.

Dunaj, 10. dec. Vladni listi pišejo, da ni poražena vlada, ampak po uimih prizadeto prebivalstvo. „Neue Freie Presse“ prinaša mnenje „odličnega državnika“ o položaju. Za tem nazivom se skoro gotovo skriva Körber. Dotični državnik pravi, da bo drž. zbor po novem letu zopet sklican, ker bo to sklicanje potrebno radi trg. pogodbe z Nemčijo, ki bo do takrat gotova. Stališče nemških strank po njegovem mnenju ni bilo politično modro. Upa, da se situacija do novega zasedanja spremeni, posebno pri nemških strankah. Kaj bo vlada storila, če se to ne zgodi, sedaj še ne more reči. O razpustitvi drž. zbora se sedaj še ne more izraziti.

Dunaj, 10. decembra. Poljski klub je imel danes sejo. Načelnik je izjavil, da je prej pričakovati razpuščenja državnega zbora, nego resnega odstopa vlade. Klub je sprejel resolucijo za poživljenje parlamentarnega delovanja potom spremembe poslovnika. Izrekel se je proti razpustitvi drž. zbora in željo, naj bi vlada državni zbor skoro sklicala.

Krakovo, 9. dec. Listi pišejo, da bi bilo razpuščenje državnega zbora jako nepolitичno. Težko bi se s tem razmere zboljšale.

Dunaj, 10. decembra. Dr. Šusteršič se je izrazil o položaju poročevalcu „Politike“: Pri objektivnem opazovanju se je videlo, da vlada po glasovanju v proračunskem odseku ne bo demisionirala ali pa da demisija ne bo sprejeta. Dogodki v proračunskem odseku so tem večje važnosti, ker so zastopniki klubov v svojih izjavah preglašali glasovanje za nezaupanje vladi. Vlada bi iz takega glasovanja, pri katerem je imela dvetretjinsko večino proti sebi, morala izvajati posledice.

Če bi se ne respektiralo votuma bi to pomenjalo obstrukcijo od zgoraj. Če se ne respektirajo parlamentarni sklepi, tedaj so tožbe o neadekvatnosti parlamenta prazne besede. Izgovor, da to ni bil votum zbornice, je prazen, ker se je vlada izognila takemu glasovanju z odgoditvijo dež. zbora. Z razpustitvijo drž. zbora bi vlada ničesar ne dosegla, ker bi večina volivcev se gotovo postavila na stališče opozicijske večine. Z respektiranjem votuma večine bi se uplivalo na delavnost parlamenta.

Dunaj, 9. dec. Cesar se je vrnil danes iz Budimpešte ter bo jutri sprejel Körberja v avdienci. Skoro gotovo bo Körber formelno podal demisijo, katero pa cesar ne bo sprejel.

Dunaj, 10. decembra. Državni zbor bo sklican skoro gotovo drugi teden meseca januarja.

Dunaj, 10. decembra. Danes je bilo vseučilišče ves dan zaprto. Bumel se je vršil na cesti.

Dunaj, 10. dec. Afera tržaških bomb pride pred dunajske porotnike.

Rudolfovo, 10. dec. Poslanec kranjskega veleposestva vitez Langer je sinoči po operaciji na Dunaju umrl.

Trst, 10. decembra. Rihard Camber in Val. Golobič, katera je tožil vodja jugoslovanske socialne demokracije, J. Kopač,

ker sta mu očitata v listu „Sole“, da je Camberju požrl mnogo denarja in da je „Rdeči Prapor“ ogoljufal pri znamkah, sta bila pred porotnim sodiščem opreščenata. Golobič je dobil samo 50 kren kazni radi zanemarjenja uradniške paznosti.

Trst 10. dec. Listi so dobili poročila, da nameravajo kranjske mlekarne zvišati cene mleku z novim letom.

Belgrad, 10. dec. Klub starih radikalcev je dal Pasiću prosto roko, da sestavi novo ministerstvo, v katerem bodo radikali obeh struj.

Paris, 10. decembra. Poslanec Ribot je v zbornici izjavil, da bi vlada morala radi zadnjega glasovanja odstopiti, ker je imela le dva glasova večine vstevši sedem ministrskih glasov. Končno je bil z 30 glasovi večine sprejet dnevni red, katerega je predlagala vlada za izraz zaupanja.

Peterburg, 10. nov. Iz Mukdena poroča „Lokalanzeiger“ od 8. t. m.: Vedno je manj verjetno, da bi Japonci pričeli z ofenzivo. Namen njihove ponesrečene operacije proti generalu Rennenkampfu ni znan. Frontalni napad sedaj ni izvršljiv, napad zahodne od reke Hunho pa iz političnih vzrokov neprimeren. V zadnjem boju Rennenkampfovem so zaplenili Rusi nad 800 pušk. Obe armadi podaljšujeta svojo fronto proti vzhodu.

Tokio, 10. dec. V boju dne 30. m. m. je padel pri „griču 203 m.“ drugi sin generala Nogija. Njegov starejši sin je padel pri Navčavu. General Nogi je sedaj brez otrok.

London, 10. dec. (Kor. urad.) Iz Tien-cina poročajo, da je Oku napravil stališče Rusov na etoku Kashan v reki Ljao za nevzdržljivo. Rusi so se umaknili ter pustili na mestu veliko zalog in topov. Japonci so izgubili 5000 mož.

Peterburg, 10. decembra. Dopisnik ruskega brzojavnega urada poroča iz Mukdena, da je del japonske teritorialne armade odšel, da zatne nemire v okraju Takapjan na Formozu.

London 9. dec. (Kor. urad.) Reuterjev urad poroča iz glavnega taborišča japonske Port Artur oblegajoče armade, da ruski ujetniki pripovedujejo, da je zaloga živih v trdnjavi nezadostna. Moštvo dobiva zmanjšane porcije, častniki dvakrat na teden konjsko meso.

Mukden, 10. dec. General Gripenberg, poveljnik druge mandžurijske armade, je došel sem.

Isborno domače sredstvo. Opozarjamo na inserat „Herbabnyev podfosforatni kisli apnenozeleni sirup“ v današnji številki našega lista. Ta preparat je že 35 let v rabi, je zdravniško preizkušen in priporočen kot pravi sirup. Deluje izborno proti kašlju in razločuje slezo, množi tek in pospešuje prebavo; koristen je tudi za tvorbo krvi in kosti, ker vsebuje železo in fosforatne apnene soli. 2-1

Odda se v najem kovačija

z vsem orodjem opremljena v **Senožecah.** Na razpolago ima tudi **kolarsko orodje.**

Pod ugodnimi pogoji se da kovačnica tudi pol leta brezplačno v najem.

Več pove: **Anton Zalar,** p. d. Rejc v **Senožecah,** Notranjsko. 2045 3-1

MATTONI
GISSHÜBLER
kot zdravilni vreclec že stoletja znana v vseh boleznih (I.) 38 2

sapnih in prebavnih organov,
pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrstna za otroke, prebolele in mej nosečnostjo.
Najboljša dijetetična in osvežujoča pijača.

Izvirnik: **Giesshübl Sauerbrunn,**
telez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih posredniških prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in izom.

Zaloga pri **Mihail Kastner-ju** in **Peter Lasnik-u** v Ljubljani.

Radi opustitve: nogovice, žoki, jopice
za vsako sprejemljivo ceno.

Hočete li napraviti veselje?

Podarite tedaj za božično darilo le rabne predmete!

Ako izberete v moji zalogi, prihranite obdarovancu neizogiben strošek.

Moja bogata zaloga nudi velikansko izbero vsakovrstne bombaževine in platnenega blaga, namiznega perila, vezenin le v zanesljivo dobri kakovosti, perilo za dame, baržunastih juponov, kril s čipkami v najlepši izpeljavi

2052 3-1

po izredno nizkih božičnih cenah.

Anton Šarc,
Ljubljana, Sv. Petra cesta 8.

Robci! * * * * * Kravate!

Ceno stanovanje

z 1 sobo, kuhinjo in drvarnico odda se za 1. februar na Tržaški cesti št. 47, blizu tobačne tovarne. 2005 3-1

Vsaka rodbina

naj bi v svoj prid rabila le

Kathreinerjevo
Kneippovo sladno kavo

kot primes vsakdanji kavni pijači.

Istrska vina

lastnega pridelka,

== nova, ==

muškateljec, belo, rdeče in teran. Specijaliteta: belo vino za svetle maše.

Dobiva se edino-le pri pridelovalcu in lastniku vinogradov **Anton Ferlan di Giorgio, Rovinj Istra.** 2053 20-1

Ceno Češko posteljno perje

5 kg novega skubljenega K 9 60, boljše K 12 —, belega, jako mehkega

skubljenega K 18 —, kron 24 —, snežnobelega, mehkega, skubljenega K 30 —, kron 36 —. Pošilja se franko proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povrnitvi poštnih stroškov.

Benedikt Sachsel, Lobes 159
p. Plzen na Češkem.

Ali že veste?

Naroči se lahko tudi sama sobotna izdaja „Slovenca“ Stane le 7 K na leto. 1956 6-2

Navečje čudo sedanjega stoletja je ravnomer iznajdena

žepna ura
sist. Roskopf-pat. s sidrom prav dobro ideoča, na minute regul. „zelo svetlo sveteča“ gld. 2-20.

Ista z lepo gravir. oklepom gld. 2 65, v črnem oklepju gl. 3 —. Nikelnaste ali pozlačene veržice priveskom ali lepim kompasom gld. — 45.

Ako ne ugaja, denar nazaj. Na zahtevo pošljem cenik o urah, zlatu, srebru, kina-srebru, godb. orodju, delih ur in orodju z nad 1000 podobami zastoj in franko.

F. Pamm, Krakov Avstr.
ZIELONAGASSE 3.
Ustanovlj. leta 1852.

Velika priložnostna prodaja

lepa krila za dame iz sukna in lodna „dunajska moda“ za 1 gl. 50 kr. in višje, suknje s kožuho in ovratniki od 10 gl. naprej le sedaj ob božični sezoni se dobe v

Angleškem skladišču oblek

Ljubljana Mestni trg 5.

Velepoštovanjem **OROSLAV BERNATOVIČ.**

2054 3-1

Najmanjša žepna „demantna“ izdaja brevirja v štirih zvezkih oblike 480 s proprijem za ljubljansko škofijo:

Breviarium Romanum

Mechlinae 1904.

Z rdečim in črnim tiskom.
Velikost vezanega zvezka 12 x 7 cm

Debelost s proprijem vred 18 mm.
Teža „ „ 150 gr.

Cena s proprijem vred:

štirje zvezki vezani v šagrin, z vpogljivimi platnicami in zlato obrezo

K 31-68.

Prireditve brevirja v taki mali obliki in vendar z jako ugodnim tiskom vzbujajo obče začudenje. — Dobi se tudi brez proprija za ceno, K 28-32; proprij sam za sé pa velja K 3-36.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

2048

Cementna zarezna strešna opeka
iz portland-cementa in peska.

Streha prihodnosti.

1012 Patentirana v 30 državah. 1012-27

Trpežnejša in lažjša streha, kakor iz vsake druge vrste strešnih opek iz ilovice.

Edini izdelovatelj za Kranjsko:
Janko Traun
Izdelovatelj cementnih, Gilnee pri Ljubljani.

Nikakih sivih las in brade več!
Mladenisko mehko in naravno barvo las se doseže le z uporabo Vitek-ovega

nucina
(zak. zjamčeno) 1098 52-25

1 steklenica 1 K. Tisoč priznanj dokazujejo izbornost Nucina. — Nucin barva trajno, ne izgubi barve in ni maščoben. En poizkus dovede do trajne porabe. Edino pristen pri **Fr. Viteku & Comp., Praga**, Vodna ulica. — V Ljubljani naproday v drogueriji **A. Korbarja**.

Pivovarna J. PERLES
LJUBLJANA, Prešernove ulice 7

priporoča
izvrstno marčno pivo
v sodčkih in steklenicah.

Najstarejša svečarska tvrdka. — Ustan. pred 100 leti
1009 52-27

Fr. Šupevc
priporoča velečastiti duhovščini ter slavnemu občinstvu
zajamčeno pristne čebelno - voščene sveče

za cerkev, pogrebe in procesije,
voščene zvitke, izborni med-pitanec
koji se dobiva v steklenicah, škattjah in škafih v poljubni velikosti ter poceni.

Kupuje se tudi vsak čas med v panjih, sodčkih, kakor tudi voseh in suho satojve, po kolikor mogoče visoki cen.

Za obila naročila se toplo priporoča in zagotavlja točno in pošteno postreči.

LJUBLJANA,
Prešernove (Slonove) ulice št. 7. Perlesova hiša

1600 64-12

Valentin Golob
(pr. Andr. Druškovič)
Ljubljana, Mestni trg št. 10.

trgovina z železnino

priporoča:

železo, ploščevino, nosilke in šine, cement, storje, strešni papir, vozne plohte, gumnote, cevi, medenine in lesene pipe, okove za stavbe, štedilnike, peči, orodja za mizarje, tesarje in poljedelstvo, poljedelske stroje, kuhinjske opreme, kositarjeve posode domačega trpeznega izdelka.

Velika (zaloga) izbira pristno pozlačenih nagrobnih križev.
Postrežba točna!
Cene zmerne!

Založnik zveze avstrijskih e. kr. državnih uradnikov.

Prva domača slovenska pivovarna
G. Auerjevih dedičev
Ljubljana, Wolfsove ulice 12

priporoča slav. občinstvu in spošt. gostilničarjem svoje izborni marčno in na bavarški način

varjeno pivo

Odlikovana na razstavi živil v Parizu z najvišjim odlikovanjem grand prix in 1008 zlato kolajno. 52-27

Ustanovljena leta 1854.

Naznanilo. 1893 9-8

Naznanjam, da sem svojo znano trgovino povečal in da bom prodajal na dosedanjem prostoru vsakovrstno

domače in inozemsko usnje

ter druge v to stroko spadajoče potrebščine, kakor črevljarsko orodje, mazila in črnila za boljše obuvale po najnižjih cenah na drobno in debelo. — Vsem svojim cenjenim odjemalcem, kakor tudi ostalemu p. n. občinstvu se priporočam za nadaljno naklonjenost.

Ivan Marchotti
trgovec z usnjem
v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 30.

Vajenec 1911 6-6
za mesarski obrt

iz dobre, poštene hiše, **se sprejme takoj.**
Nastop takoj. Naslov pov. upravništvo.

Pristni, na deželnem kemičnem preizkuševališču za živila v Ljubljani preizkušeni

domači brinjevec

Ilter 2 kroni — razpošilja v vsaki množini **Ivan Mali** v Škofjiloki. 2001 10-4

Novosti v modnem blagu

za dame, tu- in inozemskem suknu, kakor tudi vsem drugem manufakturnem blagu; velika zaloga raznih zastorov, preprog, posebno pripravne za cerkveno porabo.

Bogata izbira krojaških potrebščin n. pr. izvrsten kavise po 28 kr., podloga za krila 76 cm, od 16-22 kr.; 110 cm, 20-26 kr., priporoča

J. Kostevc, Sv. Petra cesta št. 4.

Cene strogo solidne. Postrežba točna. Uzorce pošiljam na zahtevo 1814 17-12 poštne prosto. Pošiljatve proti povzetju.

Vse sega po mojih
lepih desinih iz svilnatega blaga in žametov za bluze

Ernest Sark 1961 4
na oglu Židovskih ulic in Dvorskega trga

Razglas.

Deželni odbor kranjski bo dal od 1. januarja 1905, sledeča posloja znova proti požaru zavarovati 2038 3-2

1. Deželni dvorec v Ljubljani,
2. Deželna blaznica na Studencu.

Podrobnosti o zavarovanju se pozvedo pri deželnem stavbinskem uradu. Ponudbe za prevzete zavarovanja je vložiti do 20. decembra 1904, pri deželnem odboru.

Deželni odbor kranjski,
Ljubljana, dne 5. decembra 1904.

Na najvišje povelje Njeg. e. in kr. apost. Veličanstva.

XXXVI. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene totranske državne polovice.

Ta denarna loterija edina v Avstriji zakonito dopuščena, vsebuje **18.435 dobitkov v gotovini**

v skupnem znesku 512.980 kron 1802 10-10

Glavni dobiček znaša 200.000 kron v gotovini.

Žrebanje se vrši nepreklono dne 15. decembra 1904. — Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstrasse 7, v loter. kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštnih, brzojavnih in železn. uradih v menjalnicah itd.; igralni načrt za kupce brezplačno. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od o. kr. loterijskega ravnateljstva. (Oddelek za drž. loterije.)

Tovarna za kruh in pecivo
I. I. Kantz-a
v Ljubljani

priporoča: pristni rženi, pšenični in mlečni kruh, pecivo h kavi, brioches, orehove in makove rožičke, vaniljski in friedrichsdorfski suhor i. dr.

1051 52-28

Na dan štirikrat sveže peoivo in sicer:
ob 6. in 10. uri dopoldne
ob 2. in 6. uri popoldne.

Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda

z sedežem v Gorici, ul. Barzellini 22

priporoča

prava pristna najboljša vina: sladko rebulo, zelen, rizling, burgunder, modrafrankinja in drugo, pri najzmernejših cenah s točno in pošteno postrežbo.

1742 Razpošilja se tudi v svojih sodih od 56 l. naprej na vse kraje. 161

Posreduje tudi prodajo sadja.

A. Kraczmer zaloga klavirjev
Ljubljana, Sv. Petra cesta 6

priporoča
popolno zalogo kratkih klavirjev mignonov in planin

najbolj renomiranih firm po najnižjih cenah. Proigra i klavirji, solidno in — stanovitno prenamerjeni so vedno v zalogi.

Edino zastopstvo za Kranjsko firm: **L. Bösendorfer**, c. kr. dvorni in komorni izdelovalec klavirjev na Dunaju; **Br. Stigl**, c. kr. dv. zalagatelj na Dunaju.

Klavirji se popravljajo, nabirajo in izvršuje se podlaganje z usnjem strokovnjaško in preskrbno in zaračunavajo najcenejše.

1517 52-13

Kamnosek
IGNACIJ ČAMERNIK
Ljubljana, Komenskega ulice 26

se priporoča preč. duhovščini in p. n. občinstvu za vsa cerkveno-umetniška in stavbinska dela.

Velika zaloga nagrobnih spomenikov in vsake vrste umetnih marmornatih izdelkov po nizki ceni.

Izdeluje načrte in proračune.
1007 52-27

Za **5 kron 50 vin.**

najzanesljivejša žepna ura za gospode na svetu! Pošljem pristno

anker-

remontoar-Roskopf-uro

z najboljšim zanesljivim kolesejem, ki se navija le na 36 ur v lepem gladkem nikelnem okovu.

3 letno jamstvo.
Cena komadu 5 K 50 v., 3 komadi 14:50 K. Zamenjava dovoljena.

Razpošilja carine prosto na vse strani proti povzetju

ekspozitna tvrdka **F. Schwarz**, Dunaj VIII/2 Lerchenfelderstrasse 124-126.18.

Najcenejša pot za zdaj!! „RED-STAR-LINE“ RDEČA ZVEZDA

v Ameriko
preko Antwerpna v New-York,
Philadelphia.

Gld. 100.—
za železnico in barko.

Hitra in varna vožnja na moderno oprav-
ljenih, novih brzoparnikih te solidne
družbe s pošteno in čisto postrežbo.
Natančen, zanesljiv pouk in veljavne
vozne liste dobite v Kolodvorskih ulicah
št. 41, od južnega kolodvora na desno.

Za zastopstvo „Rdeče zvezde“:

Ivan Nep. Resman.

V našo pisarno pridite za gotovo vsaj v
torek dopoldne, da prestopite pravočasno
na barko v soboto zjutraj. Naši parniki —
Finland, Kronland, Vaderland, Zeeland vozijo
do New Yorka osem dni. To je priložnost. Ujudo-
nost, snaga in zdrava hrana je na njih
pri nas prvo in zadnje. Red Star.

35 42

Vedno najnovejši

gramofoni

kakor tudi plošče v največji izbi morete dobiti le
pri zastopniku nemške akcijske družbe za gramofone

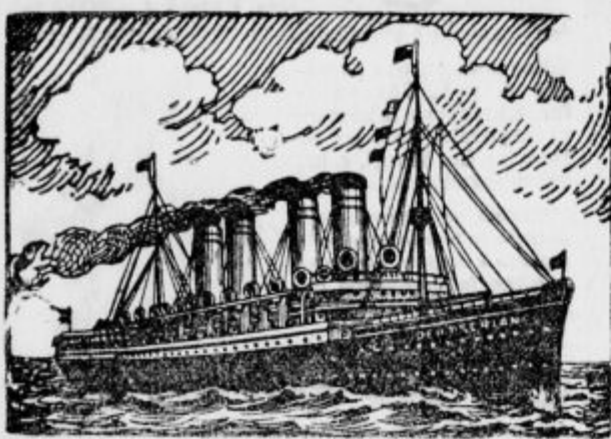
Rudolfu Weber,

urarju v Ljubljani, Dunajska cesta 20,
nasproti kavarni „Europa“, v hiši gospoda
Kribarja.

Prodaja se na obroke. — Stare plošče se zamenjajo.

1059 100—51

Zastopnik: **FR. SEUNIG, Ljubljana**

31 Dunajska cesta 31

HAMBURG-AMERIKA

Iz Ljubljane v

Novi Jork.

Odhaja se iz Ljubljane vsak
ponedeljek, torek in četrtek
v tednu. 1503 52—14

Izvrstna sigurna vožnja z brzo-
parniki samo 6 dni.

Pojasnila po večkrat brezplačno.

Avgust Žabkar

v Ljubljani, Dunajska cesta.

železolivarna,

strojna in ključavničarska tovarna

prilagočena se slav. občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v te stroko
spadajočih predmetov:

napravo in popravo različnih strojev

izdelovanje raznovrstnih mlinjskih in žaginskih naprav, napravo turbin po najnovejših
konstrukcijah in sistemih v poljubni velikosti.

Naprava različnih transmisij za vsako industrijo.

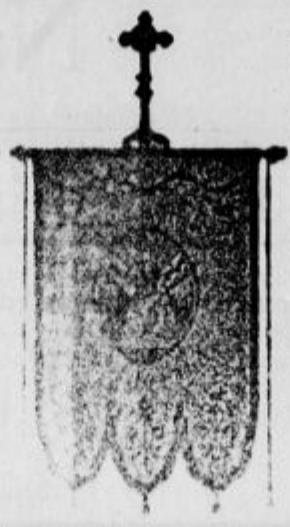
Nadalje najrazličnejša dela iz litega in kovanega železa, in sicer: grobne
križe, kotle, peči, vrne klopi, mlize, stebre, frombe za vodo itd.

Naprava najrazličnejših konstrukcij in sicer: železne strešne stole, mo-
stove, rastlinjake za vrtnarstvo raznih zistemov, kakor tudi vseh stavbinskih
in ključavničarskih del: železne ograje, vrata, okna, strelovode in štedilnike
raznih velikosti.

Izdelovanje žičnih pletenin za vrtno ograje, pašnike, travnike itd.

Načrti in proračuni so na zahtevo na razpolago, vse po primernih tovarniških cenah.

472 50—52

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
blago za bandero, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, korsetlje, prte itd

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vaa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vse drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolijo pri naročilih
ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk dra-
žtev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 1535 26 6

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfsove ulice 4.

Velika božična priljučna prodaja

traja od ponedeljka 5. dec. do 24. dec. 1904.

40% popusta vsakomur.

Obleke za dečke, zimske in sportne suknje, kožu-
hovina za v mestu in na potovanju, jopice za dame,
paletoti, ovratniki, koljerji iz kožuhovine in mufi

se oddajajo za vsako ceno najcenejše v

Angleškem skladišču oblek

Ljubljana, Mestni trg 5.

Velespoštovanjem

Oroslav Bernatović.

2016 3-3

Vrednoti kuzi slijat do zveča-
tich kapljic in Slavonske biljevine.

Pozor!
Bolnemu zdravje!

Pozor!
Slabemu moči!

Pakraške kapljice in Slavonska biljevina sta danes
dva najbolj priljubljena ljudska leka, ker delujejo gotovo z
najboljšim uspehom, ter si tako pridobivajo sloves po vseh
delih sveta.

Pakraške kapljice: delujejo proti vsem bo-
leznim žledocia in črev, od-
stranjujejo krče, bolečine v želodcu, preganjajo vetrove in čistijo
kri. pospešujejo prebavo, odganjanjo male in velike gliste, od-
pravljajo mrzlico in vse od te izhajajoče bolezni. Lečijo dalje
vse bolezni na jetrih in slezah. Najboljše sredstvo proti boleznim
maternice in madrona, vsled česar ne smejo manjkati v nobeni
meščanski in kmečki hiši.

Naroči naj jih vsakdo pod naslovom: **Peter Jurišić, le-
karnar, Pakrac 205, Slavonija.** Denar naj se pošlje naprej
ali s povzetjem. Cena je sledeča in sicer franko na vsako pošto:

12 steklenic (1 tucat)	5.— K
24 " (2 tucata)	8.—60
36 " (3 tucati)	12.—40
48 " (4 tucati)	16.—
60 " (5 tucato)	18.—

Slavonska biljevina se rabi z uprav sijajnim in najboljšim uspehom proti
zastarelemu kašlju, bolezni v prsih, prehlajenju, hripa-
vosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, zbadanju, kataru, odstranjuje goste sline in deluje izvrstno
pri vseh tudi najstarejših boleznih v prsih in na pljučih.

Cena je naslednja franko na vsako pošto:

2 izvojni steklenici	3.—40 K
4 " "	5.—80
6 " "	8.—20

Manj kot dve steklenici se ne pošilja. Denar naj se pošlje naprej ali se pa povzame. Prosim,
da se naročuje samo in izrecno le pri meni pod naslovom:

Peter Jurišić, lekarnar, Pakrac br. 105, Slavonija.

1943 10—4

Največja zaloga, najboljša in najcenejša tvrdka za naročevanje ozir. nakupovanje

Copičev za plekarje, sobne slikarje,
zidarje in mizarje.

Lakov, pristnih angleških, za vo-
zove.

Emajlne prevlake, pristne, v
posodicah po 1/2, 1/4, 1/8 in 1 kg.

Jantarjeve glazure za pōde.
Edino trpežno in najlepše mazilo za
trde in mehke pōde.

**Voščila, štedilnega, brezbarv-
nega in barvastega za pōde; najoe-
nejše in najboljše.**

Rapidola, pripravljena za vsako-
vrstne prevlake.

Brunolina za barvanje naravnega
lesa in pohištva. 288 67

Oljnatih barv, priznane najboljše.

Oljnatih barv v tubah, g. dr.
Schönfelda.

Firneža, prirejenega iz lanenega olja,
pristnega, kranjskega.

Steklarskega kleja, pristnega,
sajamčeno trpežnega.

Gipsa, alabasterskega in štukaturnega.

Karbolineja, najboljše.

Fasadnih barv za apno.

**Barv, suhih, kemičnih, prste-
nih in rudninskih.**

Kleja za mizarje in sobne slikarje.

Vzorcev za slikarje, najnovejših.

Ustanovljeno
l. 1832.

Adolf Hauptmann

Ustanovljeno
l. 1832.

**I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja
v Ljubljani.**

Važno! Za Važno!
gospodinj, trgovce in živinorejce.

Naiboljša in najcenejša postrežba
za droge, kemikalije, zelišča, cvetja, kore-
nine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni
prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke
za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne
predmete, fotografske aparate in po-
trebščine, kirurški aparati vsake vrste,
sredstva za desinfekcijo, vosek in paste za
tla itd. — Velika zaloga najfinjšega ruma
in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih
1244 vod iz soli za kopel. 52-21

Oblasti. konces. oddaja strupov.
Za živinorejce posebno priporočljivo:
grenka sol, dvojna sol, soliter, encjan, kolmož,
krmin, apno i. t. d. — Vnanja naročila se
izvršujejo točno in solidno.

Drogerija Anton Kanc
Ljubljana, Šelenburgove ulice 3.

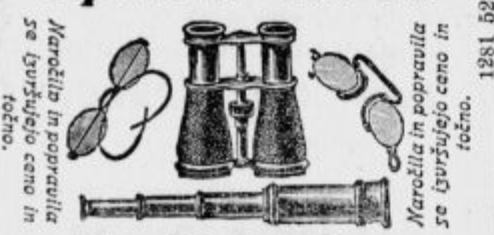
Brezplačno in poštno prosto

pošilja vsakemu na
zahtevanje svoj ilu-
strovani cenik prva
in največja izvozna
trgovina z urami, bi-
seri, zlatino, srebr-
nino, optičnimi stvar-
mi, godbenimi avto-
mati itd. 932 52-31
Dietingerjev nasl.
Teodor Fehrenbach
v Mariboru (Staj.),
Gospodarska ulica 26,
v lastni hiši.

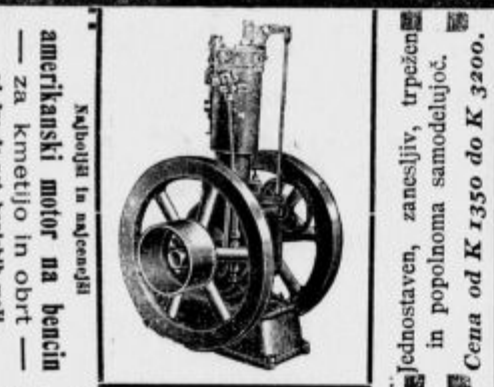
Nikl. rem. ura od 1.80 gld., srebrna rem.-ura
od 4 gld., zlata rem. ura od 10 gld. dalje.
Izvršujejo se tudi vsa v to stroko spadajoča po-
pravila natančno, vestno in jako ceno.

Optični zavod

Naročila in popravila
se izvršujejo ceno in
točno. 1281 52-20

Fr. P. Zajec,
v Ljubljani, Stari trg št. 26.

amerikanski motor na bencin
— za kmetstvo in obrt —
Kupujejo in najcenejši
jednostaven, zanesljiv, trpečen
in popolnoma samodelujoč.
Cena od K 1350 do K 3200.

Vsaki del motorja se lahko zamenja, ter si
vsakdo popravila lahko sam preskrbi.
1254 Dobivajo se najbolje pri 52-21
Karol Kavšeka nasl.

SCHNEIDER & VEROVSEK
LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 16.

Tudi vsi poljedeljski stroji
kakor: mlatilnice, slamore-
nice, vrtila, čistilnice, mlini
za sadje in grozdje, preše itd.
Traverze, cement, štorja,
okovi in orodje za vsako obrt.
Ceniki na razpolago.

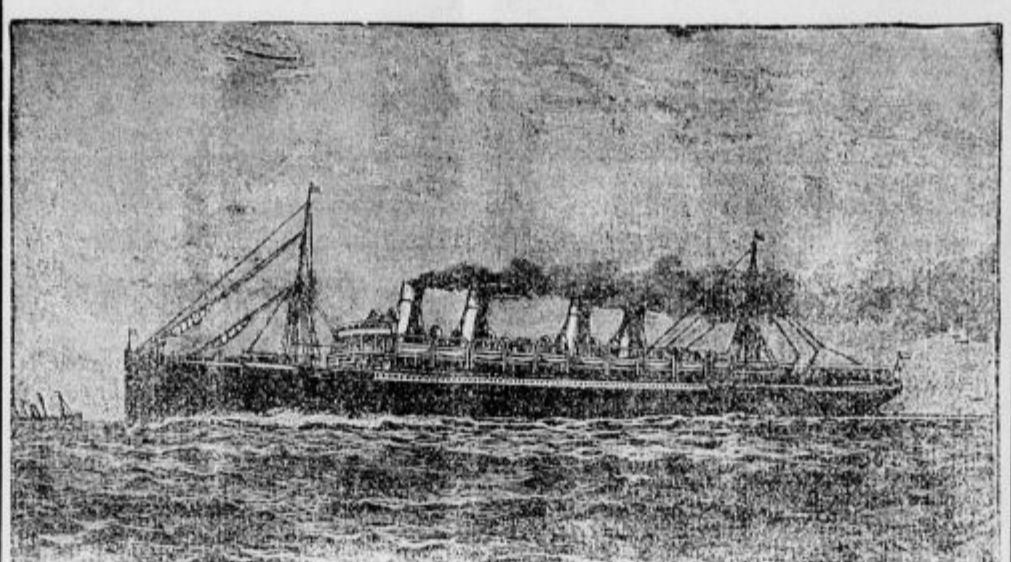
Pri nakupovanju
= suknenega =
in manufakturnega
= blaga =
se opozarja na tvrdko

HUGO IHL
v Ljubljani
Špitalske ulice št. 4.
196 52-45
Velika zaloga
suknenih ostankov.

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo
Hidralične vidre in sesalke

JOSIP WEIBL
J. Spreitzer-ja naslednik
Ljubljana, Slomškove ulice št. 4.

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spa-
dajočih predmetov: žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno
omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelovode, železna
okna, železne strešne stole itd.
Specijaliteta: valjasti zastori in solinske plahte po najnovjšem sistemu s samodvigal-
nimi oporami brez vijakov.

Iz Ljubljane v New York

Brzoparniki: „Kaiser Wilhelm II.“, „Kronprinz Wilhelm“, „Kaiser Wilhelm der Grosse“,
(največji in najhitrejši parniki) stane vožnja

Posebno pa opozarjam na to, da se zaradi znižanja parobrodskih cen pri meni ne povišajo cene
amerik. železnic.

Eduard Tavčar, Kolodvorske ulice št. 35
1361 18 nasproti starl „Tišlerjevi“ gostilni.

Denar vsakemu, v vsakem znežku
profi malim obrestim
brez poroka in brez infabulacije
se ne dobi nikjer, ampak če hočete dobro in ceno jesti in piti, potrudite se v
A. Rasberger-jevo restavracijo v Ljubljani
Sv. Petra nasip št. 37, poleg jubilejnega mostu.
Samo pristna naravna vina iz Dolenjske, Stajerske in Hrvaške. Vina v steklenicah.
Peneča vina Šampanjec. Fini dunajski pelinovec. 1942 10-7
Puntigamsko salonsko marčno pivo.
Vsaki dan okusno pripravljene zajtrke, kosilo in večerje na izber. Mrzla
in gorka kuhinja ob vsakem času.
Finis zajtrkovalni goveji golaš samo 12 vinarjev.
Lepi prijazni prostori. Za družbe oddeljene sobe.
Tukajšnji in enanji časopisi na razpolago. — Ker sem si naklonjenost slav. občinstva v
svojih prejšnjih prostorih, nazadnje v restavraciji Jurij. Avsterjev dedičev „pri belem konjčku“
s trudom pridobil, prosim tembolj za isto, ker mi je sedaj res mogoče vse čast. gg. goste postrež-
le s dobrim pivom, s slastno jedjo in točno postrežbo. Priporočamo se za prireditelje skupnih obo-
dov, godovna gostovanja, ženitovanja in druga popivanje. Za preganjanje mačkov in drugih
tlačih zverin bodem imel posebne prostore.
Priporočaje se blizem z odl. spoštovanjem
A. Rasberger, restavrater.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.
Te glasovite in nenadkriljive kap-
ljice sv. Marka se uporabljajo za
notranje in zunanje bolezni.
Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo
vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri žledenih boleznih, ublažujejo
katar, urejujejo izmeček, odpravijo nadihu, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo
prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče
bolezni. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih
in slezih ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mralico in vse iz nje iz-
hajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in madronu
ter ne bi smele raditega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobiwa se samo:
Mestna lekarna, Zagreb, zato naj se naročujejo točno pod naslovom: 1414 20-16
Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 36, poleg cerkve sv. Marka.
Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotina se ne pošilja.
— Cena je naslednja in sicer franco dostavljena na vsako pošto:
1 ducat (12 steklenic) 4.— K. 4 ducate (48 steklenic) 14.60 K.
2 ducata (24 steklenic) 8.— K. 5 ducatov (60 steklenic) 17.— K.
3 ducata (36 steklenic) 11.— K.
Imam na tisoče priznanih pisem, ki jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo
imena nekaterih gg. ki so s posebnim uspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma
ozdravili. Ivan Baretinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stjepan Borčić, župnik;
Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; Josip Seljanec, seljak itd.
Ustanovljena l. 1360. **Mestna lekarna, Zagaeb,** Ustanovljena l. 1360.
Markov trg št. 36, poleg cerkve sv. Marka.
Zdravje je največje bogastvo!

Kdor hoče s slastjo jesti
in dobro prebavljati,
1779 7 naj vžije požirek
rastlinskega „**Florian**“!
likérja
Odlikovani na mednarodni razstavi za
živila in zdravstvo v Parizu z zlato
svetinjno in diplomom
Rastlinska destilacija
„Flo-rian“ v Ljubljani.
Polzkusitel

Vence.
Trakove.
Benedikt, Ljubljana

6 mesecev na poizkušnjo!
3 mesece kredit! Popolno zastoj!
in enake širokoustne reklame moja svetovnoznana
trdka ne potrebuje pri pohvali svojih ur. Raz-
pošiljam že leta 1704 20-10

v popolno zadovoljnost
svojim zasebnim odjemalcem svoje pristno ame-
rikansko, antimagnetičsko, sistem

Samo
fl. 2.25
veržico
in fute-
ralom

Roskopf=patent=rem.
uro s sidrom št. 99
s plombo

v črnom limit. jeklen. ali ni-
kelstom okrova, pat. email.
kzališč, 36 ur. idno, natan-
čno repasirano s triletnim pri-
mernim jamstvom, v fute-
ralu iz jelenine, z nikeln. veržico
in privezkom za ceno gl. 2.25,
3 komadov gl. 6.50, 6 kom.
gl. 12.50. Ist. ura z dvojnimi
pokrovom gl. 3.50. Cene si-
stem „Roskopf“-ure, brez
plombe, kakoršne prodajajo
mali urarji in trgovci, ko-
mad gl. 1.75.

Denar nazaj! ali
zamena dovoljena
tudi po 6 mesecih v
Pošilja proti povzetju ali

nepokvarjenem stanu. —
če se denar pošlje naprej.
Prva tovarna ur **Hanns Konrad**
v Mostu (Brux) št. 1099, (Češko.)
c. kr. sod. zapriseženi cenilec.

Odlikovani s c. kr. avstr. drž. orlom, zlatimi in sre-
brnimi razstavn. svetinjami in 100.000 priznanimi
pismi iz vseh delov sveta.
Bogato ilustr. ceniki z nad 600 slikami se na za-
htevo pošljejo gratis in franko.

AVGUST REPIČ
sodar
LJUBLJANA (v Trnovem)
izdeluje, prodaja in popravlja vsako-
vrstne
SODE
po najnižjih cenah.
Kupuje in prodaja stare vinske sode.

Jernej Bahovec
trgovina papirja, pisalnega in ri-
salnega orodja v Ljubljani
Sv. Petra cesta št. 2
2 52-49 Filijalka
Resljeva cesta št. 7
priporoča
najbolje urejeno zalogo različ-
nega papirja, trgovskih in po-
slovnih knjig, šolskih zvezkov,
beležnic, črnila itd.
Dimnik, Avstrijska zgodovina za
ljudske šole, nastenske table za
ljudske šole, molitvenike v raznih
vezeh, kipe slovenskih literatov,
razno galanterijsko blago itd.
Nizke cene, točna in solidna postrežba.

Originalni

SINGERPazite na
tvorniško znamko.

šivalni stroji.

SINGER Co. del. družba za šivalne stroje.

V Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 6.

352 20-21

Velika izbira daril

za

Božič in Novoleto

kakor tudi

raznih predmetov za okrašnje božičnih drevesc

lastnega in tovarniškega izdelka.

Nadalje se priporočam slav. p. n. občinstvu za naročila raznih najfinjših tort in vsakovrstnega okusnega peciva. — V zalogi imam različnih desertnih in čokoladnih bombonov in postrzem tudi s finimi desertnimi vini in raznimi likerji.

Fini turinski pelinkovec.

Vsak dan sveže medene, orehove in rozinove potice, šar-kelj, pince in drugo pecivo, v pekarni pa fin domač ržen kruh.

Slaščičarna in pekarija

Jakob Zalaznik

Stari trg št. 21.

Mestni trg št. 6

Sv. Petra cesta št. 26

1981 6-4

Priporočam slavnemu p. t. občinstvu svojo

veliko zalogo

Miklavževih darilin drugih v mojo stroko spadajočih stvari po
najnižjih cenah.Za mnogobrojen obisk se najljubše priporoča
s spoštovanjem 1643 27-21**Harol Hošak, zlatar**

Ljubljana, Prešernove ulice šte. 5,

založnik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

J. Gregorin, damski krojač,

modni salon

na Dunajski cesti šte. 6, I. nadstropje

Usojam si vljudno naznanjati, da se nahaja moj modni salon od sedaj
na Dunajski cesti št. 6, I. nadstropje (hiša Šober).

Zahvaljujem se kar najtopleje za dosedaj mi izkazano obilno naklonjenost ter prosim ob tej priliki vse svoje častite dosedanje naročnice, kakor tudi p. n. občinstvo sploh, da mi to naklonjenost ohrani tudi nadalje v novem prostoru ter zagotavljam, da bom vedno po-strejal solidno in rečno kakor dosedaj samo s krojaškim delom.

Z odličnim spoštovanjem

2022 3-3

J. Gregorin, damski krojač,

modni salon

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 6, I. nadstropje (hiša Šober).

Ustanovljeno l. 1842.

Slikarja napisov

Stavb. in pohištvena pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfeldovih
barv v tubah za akadem. slikarje.

Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, LjubljanaProdajalna in komptoir:
Miklošičeva cesta št. 6

Telefon 154.

Delavnica:

Igriške ulice št. 8

Ustanovljeno l. 1842.

Zaloga čopičev za pleskarje, sli-karje in zidarje, štedilnega mazila
za hrastove pode, karbolineja itd.Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse
v najino stroko spadajoče delo in mesto
in na deželi kot priznano rečno in fino
po najnižjih cenah.

1966 52-3

Rumberško, belgijsko in šlezjsko platno v vseh širinah, namizni
prti, serviete, brisalke, žepni robci, šifoni in pavolnato blago.

Švicarske vezanine.

Perilo za opreme nevest

za hotele in restavracije

po izvirnih tvorniških cenah.

Izborno blago!

Velika izbira.

Priporočam se preč. duhovščini in sl. p. n. občinstvu v obilni obisk.

Velespoštovanjem

Anton Šarc, specialna trgovina

v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 8. 809 52-26

Novosti

1647 10

modnega
svilenega blaga= nakitja =
največja izbira

pri

Alojziju Persché

Pred Škofijo št. 21. Ljubljana.

Na prodaj je

2023 3-2

dobro idoča

kavarna

kje pove upravništvo „Slovenca“.

HERBABNY-jev
podfosfornasto-kisli**apneno-železni sirup**Ta 35 let z največjim uspehom rabljeni prani
sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, po-manjšuje pôt, daje slast do jedi, pospešuje
prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi.
Železo, ki je v sirupu v lahko si privajajoči
obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raz-topljive fosforno-apnene soli, ki so v njem,
pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo
narejanje kostij.Cena steklenici 1 gl. 25 kr. — 2 K 50 h. po
pošti 20 kr. — 40 h več za zavijanje.Svarilo! Pred izdelki pod
enakim ali po-dobnim imenom, ki pa so
po sestavi in po učinku vsa
različna posnemanja naših
izvirnih preparatov že 35
let obstoječega podfosfor-nastega kisle-apnenega-že-leznega sirupa, svarimo in
toraj prosimo, izrečno zahtevati **Herbabny-jev**
apneno-železni sirup in gledati na to, če ima
vsaka steklenica priloženo uradno vpisano var-stveno znamko. 2007 D 14-1

Edina izdelovalnica in skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII./1, Kaiserstrasse 73-75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v
Ljubljani in drugod. 1968 18-3V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani:
M. Mardetschläger, G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy,
J. Mayr; Celje: O. Schwarzl & Co., M. Rauscher;
Reka: F. Prodram, G. Prodram, A. Schindler, Ant.
Mizzan; Breže: G. Elsässer dediči; Sovodenj: F.
Kordon; Celovec: P. Hauser & J. Pichler, P. Birn-bacher vdova, J. Kometter, V. Hauser & R. pl. Hil-linger; Št. Vid: A. Schiebl; Trbiž: J. Siegl; Trst:
C. Zanetti, A. Sutina, A. Filippi, dr. J. Serravallo, E.
pl. Leitenburg, P. Prendini, dediči M. Ravasini; Beljak:
Jobst & Schneider, L. Assmann; Črnomelj: F.
Haika; Velikovec: J. Jobst, Volšperk: J. Huth.**Najvažnejše za sedanost!****Božična prodaja trgovine z blagom****A. Primožič, Mestni trg, Ljubljana, je otvorjena!**

Kompl. obleka v kartonu že od	gld	1:50 naprej
bluza (bombaž, flanela) le	—44	
1 kos najfin. Aombur. bomb. platna le	3:90	
1 tucat žepnih robcev od	—36 naprej	
1 angl. batist, prej gld. 3, sedaj le	1:08	
1 krilo iz lodna. lastni izdelek	1:95	
1 flanel. bluza izgotovljena od	—68 naprej	
1 bartunasta bluza	2:36	
1 ženska srajca od	—36 naprej	
5000 kom. brisalke za kozarce in prah, kos	—07	
2000 metrov dobre flanele, meter	—17	

Poleg tega vse vrste preprog, baržun, postelj. odev, baržu-nastega blaga, kožuhovine, posteljne oprave, plaščev za dame in
paletotov, perila za gospode, kravate, predpasnikov, posebno blago
za damske obleke, po čudovito znižanih cenah. 1010 52-33

